

Z OBSAHU ČÍSLA

Klinika infekčních nemocí

Stáže na Mayo Clinic

Památka Jana Palacha

Mezinárodní konference studentů
doktorských studijních programů

Deník z Pekingů

Mezinárodní projekt na ZŠ a MŠ při FN HK

Na naší škole jsme se zapojili do mezinárodní spolupráce škol. Jedná se o mezinárodní aktivity, které probíhají virtuálně nebo formou prezentací, videokonferencí nebo emailovou komunikací. Program eTwinning podněcuje a motivuje žáky k učení cizích jazyků. Ti vidí, že v jiných státech žijí děti stejně staré jako ony a že toho mají mnoho společného.

V letošním roce byla naše škola podpořena finančním grantem Erasmus+ Evropské unie. Jako téma: *'Heritage around us'* si pět evropských škol vybralo kulturní dědictví. Celý projekt je rozdělen do několika částí, ve kterých se budou žáci zabývat různými odvětvími našich kulturních kořenů. V první části projektu jsme se zabývali historickými, kulturními nebo jinak významnými stavbami.

Na setkání v bulharském Shumenu, kde se zástupci jednotlivých škol měli možnost lépe poznat, byl pro nás připraven bohatý program. Zhlédli jsme lekce, které pro nás připravili bulharští učitelé s dětmi, čekala nás ICT přednáška s praktickými ukázkami. V dalších dnech jsme si prohlédli starou baziliku ve městě Pliska, navštívili jsme kamenného jezdce v oblasti Madara a majestátný pomník Monument v Shumenu. Bulharská partnerská škola pro nás připravila opravdu bohatý program.

Na jaře se projekt přesune do španělského města Teruel. Na podzim příštího školního roku bude zahraniční kolegy hostit naše škola.

Text a foto : Mgr. Lea Kašubová

Spolufinancováno
z programu Evropské unie
Erasmus+

◀ Foto přední strana: Masarykovo náměstí 25. ledna 2019 – Pochod za Jana Palacha – viz str. 10, zdroj Archiv UHK
Foto na zadní straně: Pohled na Hradec Králové z ptačí perspektivy – Fakultní nemocnice a centrum města s budovou Lékařské fakulty v popředí – zdroj Archiv MmHK ▶

Časopis SCAN založil a v letech 1991–2005 byl jeho vedoucím redaktorem PhDr. Vladimír Panoušek.

Šéfredaktor: prof. MUDr. Vladimír Maisnar, Ph.D., MBA, editorka: Bc. Iveta Juranová. Adresa redakce: maisnar@fnhk.cz; juranova@lfhk.cuni.cz.

Redakční rada: Ing. V. Bartošová, PhDr. J. Bavor, prof. MUDr. RNDr. M. Červinka, CSc., Mgr. M. Formánek, Mgr. L. Jarešová, Ing. E. Kvapilová, prof. MUDr. J. Mandák, Ph.D., prof. MUDr. V. Palička, CSc., dr. h. c., doc. MUDr. J. Páral, Ph.D., prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D., Bc. J. Sochor, prof. MUDr. I. Šteiner, CSc., PhDr. J. Štěpán, Ph.D., Mgr. D. Vaňková, M. Všečetka, doc. MUDr. P. Žáček, Ph.D.

Vydává FN HK a LF UK HK jako čtvrtletník v Nakladatelství ATD Dvůr Králové n. Labem (atd.hk@seznam.cz, tel. 774 167 245)

Ročník XXIX (2019), č. 1 • Vyrobitel tiskárna V&H Print Hlávko s.r.o., Nové Město nad Metují • MK ČR E 11425 • ISSN 1211-295X

(Elektronickou verzi časopisu - eScan - naleznete na webových stránkách Lékařské fakulty v Hradci Králové na adrese <https://www.lfhk.cuni.cz/e-SCAN/>; archiv časopisu je zveřejněn na webových stránkách Fakultní nemocnice na adrese <http://fnhk.cz> v kapitole O fakultní nemocnici a <http://lfhk.cuni.cz> v kapitole Informační služby – Časopisy a www.facebook.com/Scan.casopis.FNHK.LFHK)

Pokyny pro autory: Text příspěvku odevzdávejte elektronicky, zpracovaný v editoru Microsoft Word. Doprovodný obrazový materiál nevkládějte do textu, ale pošlejte samostatně. Kontaktní adresy: maisnar@fnhk.cz; juranova@lfhk.cuni.cz

OBSAH

Mezinárodní projekt na ZŠ a MŠ při FN HK	2
Slovo ředitele	4
Centrum Tradiční čínské medicíny končí	4
Slovo děkana	5

AKTUALITY

Klinika infekčních nemocí	6
Stáže na Mayo Clinic	8
Noví vedoucí pracovníci	9
Památka Jana Palacha	10
Pamětní dlaždice Jana Palacha v Karolinu připomíná, kde stála jeho rakev	11
Kapka naděje pro Dětskou kliniku FN HK	12
Kontrola ministerstva nezjistila v hospodaření FN HK žádná závažnější pochybení	12

VĚDA A VÝZKUM

24. Celostátní gerontologický kongres v Hradci Králové	13
Odborné akce	15
Mezinárodní konference studentů doktorských studijních programů – již popatnácté v Hradci Králové	16
Hradecký kardiochirurgický den	18

INFORMACE, ZAJÍMAVOSTI

Imunohistochemie ve službách historie	19
Den otevřených dveří LF HK	20
Aktuality z Ministerstva zdravotnictví – Perspektivy českého zdravotnictví v roce 2019	21
Humor léčí	21
Safari Park Dvůr Králové – Jedeme do Afriky	22
Zdravotnické vzdělávání v Hradci Králové	23
Kam za kulturou	25
Hradec Králové ve fotografiích – Josef Škoda II	26
Deník z Pekingu	29

IN MEMORIAM

MUDr. Michal Leško, Ph.D. (1955–2019)	34
Vladimír Šterba (1935–2018)	34
Školní obraz Kodymovo zdravotní desatero	34

EDITORIAL

Vážení a milí čtenáři Scanu, je před námi další společný rok, který tentokrát nebude spojený se žádnými významnými oslavami, ať už co se týče Lékařské fakulty nebo Fakultní nemocnice. V rámci oslav 90. výročí založení Fakultní nemocnice se nám v minulém roce podařilo připravit řadu zajímavých příspěvků, za což patří velký dík především kolektivu pracovníků Východočeského muzea. A co nás resp. vás tedy čeká v tomto roce? Možná jste si již v minulém roce všimli další modernizace našeho časopisu, která spočívala v použití QR kódů u některých článků, současně byl zřízen i účet Scanu na Facebooku a to proto, že využívání sociálních sítí se stalo fenoménem dnešní doby. V tomto roce bychom v nastoleném trendu chtěli dále pokračovat. Možná si již ti z vás, kteří sledují webové stránky Lékařské fakulty, všimli, že se na nich nově objevil odkaz na e-Scan. Nejde jen o obdobu tištěné verze časopisu. Zde by se měly objevovat aktuální příspěvky, které pro vás buď redakce sama objeví, nebo jí budou zaslány v čase mezi jednotlivými vydáními tištěné verze časopisu, ve které se ty nejzajímavější z nich následně objeví. Po doladení testovací verze by se přístup na e-Scan měl objevit i na webu FN HK. Snad vás tato novinka zaujme a my budeme rádi jednak za jakékoli vaše postřehy, které by mohly vést k dalšímu zlepšení, tak za vaše příspěvky, které zde rádi zveřejníme.

Nyní tedy krátce k obsahu prvního letošního vydání. Protože jde o první číslo, nemohou v něm chybět již tradiční úvodní „slova“ ředitele FN HK a děkana LF HK. Z našich pracovišť se ve Scanu tentokrát představuje Klinika infekčních nemocí. Nechybí informace o aktuálním dění na Lékařské fakultě i ve Fakultní nemocnici – stáže na Mayo Clinic, památka Jana Palacha, dar Kapky naděje pro Dětskou kliniku, kontrola hospodaření FN HK atd. Nemohli jsme přehlédnout ani neslavný odchod (po slavném příchodu) čínské medicíny z Fakultní nemocnice, po které zbyl pouze exotický strom a ne zcela pochopitelné dluhy. Informujeme také o kongresech, které se konaly – 24. Celostátní gerontologický kongres, 15. mezinárodní konference studentů doktorských studijních programů, Hradecký kardiochirurgický den. Zajímavým příspěvkem je Imunohistochemie ve službách historie z Fingerlandova ústavu. Nechybí novinky z Ministerstva zdravotnictví od prof. Prymuly. Nový seriál o Zdravotnickém vzdělávání v Hradci Králové je opět připraven ve spolupráci s Muzeem východních Čech v HK. A na závěr s námi můžete i cestovat, tentokrát do Pekingu.

Doufám tedy, že se Vám bude i v tomto roce Scan líbit. Za jeho redakci Vám mohu slíbit, že se o to budeme nadále snažit. Pokud budete mít jakékoliv připomínky nebo návrhy pro jeho další zlepšení, budeme Vám za ně vděční. -mai-

Milé kolegyně, milí kolegové, vedoucí redaktor časopisu SCAN, pan profesor Maisnar, mne vyzýval, abych tento text napsal delší než obvykle a abych se věnoval především výhledu do roku, který začíná. Má to logiku, člověk vždy uvažuje o tom, co přijde, co si plánuje, čeho by chtěl dosáhnout a jak na tom bude pracovat. Nechci se vracet k otřepaným úsměvům nad novoročními předsevzetími a jejich životností a jistě si jako nemocnice nebudeme dávat předsevzetí.

A plány do roku 2019? Chtělo by se říci, že jedna z největších změn se vlastně odehrála již k prvnímu lednu. Musím ji připomenout, být to spíše rozbouří diskusi – ano, jde o zvýšení platů. Bylo nebývale vysoké. U mnoha lidí to proto vyvolalo otázky, proč nebylo ještě vyšší a jak je možné, že někdo dostal přidáno více než ten druhý. „Proč jsem zařazen v té kategorii, když mám také obtížnou a vyčerpávající práci. Slyšel jsem, že tam a tam dávali ještě více“ – a podobně. Musím znovu říci, že FN Hradec Králové nejen patří k nemocnicím s nejvyššími příjmy zaměstnanců mezi obdobnými zařízeními, ale že jsme také zvýšili tarifní mzdy (se všemi následnými dopady) snad nejvíce. Zapomeňte, prosím, na „výkřiky“ v médiích či na sítích, že ta a ta malá nemocnice hledá primáře a nabízí plat přesahující plat ministra, či že v tom a tom nestátním zařízení se pracuje daleko méně hodin denně, a podobně. Jsem si vědom, že naše Fakultní nemocnice chce po svých zaměstnancích náročnou práci, že máme pacienty vyžadující náročnější lékařskou i sesterskou péči, že nechodíme domů (hned) po obědě, a že také chceme po pracovnících stravovacího provozu výběr z x jídel a všechna nám musí chutnat, že jsme rádi, když máme upravený areál, že chceme dělat nejnáročnější medicínské výkony, používat nejnáročnější technologie, aplikovat nejnovější způsoby léčby a nejmodernější léky a mnoho a mnoho dalšího. Ano, práce ve Fakultní nemocnici není lehká. Nechci evokovat staromilství a vyvolávat úsměšky na tvářích mladších tým, že bych připomínal, že práce ve zdravotnictví byla (a je) určitým posláním. Doba se mění. Některé odborové či stavovské

organizace opakovaně mluví o vykořisťování lékařů – a zastávají se především těch v ambulantních službách. Víím, že v době blahobytu (ano, žijeme obecně jako společnost v blahobytu) přestávají být peníze to nejdůležitější a prudce stoupá hodnota volného času. Do značné míry to chápu. Je třeba se věnovat rodině, je třeba rozvíjet svůj kulturní život – a je to správné. Jen to nejde vždy úplně propojit – nemohu chtít více peněz za méně práce – nebo bych to alespoň chtít neměl. Je to složité – a peníze to nevyřeší. Ale práce ve zdravotnictví je přes to všechno krásná.

Tak se vraťme k tomu, co nás v letošním roce pravděpodobně čeká. Ekonomicky to bude docela složité. Do zdravotnictví jde sice zřetelně více finančních prostředků, ale ceny stoupají a požadavky stoupají ještě rychleji. Určitě to zvládneme, ale nebude to jednoduché a vyčerpáme všechny rezervy. To není dobré, zvláště když si uvědomíme, že doba mimořádné ekonomické prosperity se zřetelně chýlí ke konci a následující léta budou ještě složitější. My přitom nemůžeme a ani nechceme zastavit rozvoj medicíny a ani rozvoj Fakultní nemocnice. Rozvoj lidský, odborný, ani stavební. Dokončujeme přípravu třetího lineárního urychlovače, zahajujeme stavbu nového transfuzního oddělení – už bylo načase, pracovní podmínky byly nejen nedůstojné, ale ani neumožňovaly kvalitní práci. Velmi usilujeme o stavbu nové Infekční kliniky – ano tady není potřeba většího zdůvodňování. Systematicky připravujeme stavbu Bedrnova chirurgického centra – to je běh na dlouhou trať, ale rozběhnout se musíme. Mnozí další budou jistě připomínat další potřebná stavební řešení – novorozenecká JIP, porodnice s moderními porodními boxy a porodním domem, oprava a přístavba laboratorních provozů a mnohé a mnohé další. Trpíme nejen nedostatkem peněz, ale i kvalifikovaných pracovníků technického typu.

To vše je ale jen podmínka k dobré práci. A tu dělají lidé – kvalifikovaní, entusiastičtí, vstřícní a kooperativní. Přes všechny problémy a stížnosti je máme. To je největší kapitál a nejlepší vyhlídka do roku 2019, ale i do dalších let.

Prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc., dr.h.c.

Centrum Tradiční čínské medicíny končí

Centrum Tradiční čínské medicíny (TCM), které od září 2015 fungovalo ve Fakultní nemocnici Hradec Králové, ukončilo k 28. únoru 2019 svou činnost. Současná legislativa neumožňuje další působení čínského specialisty TCM v našem zdravotnickém zařízení. Na práci centra naváže Nadační fond na podporu Tradiční čínské medicíny a alternativ, který bude nadále pokračovat v projektech podporujících TCM v České republice.

Hradeckým centrem za dobu více než tříleté existence prošly přes tři tisíce pacientů, kterým specialisté pomáha-

li především s různými typy chronické bolesti. Centrum nabízelo pacientům metody prevence, vyšetření a léčby, které vycházely z tradičního čínského lékařství, mezi metody léčby patřila například akupunktura či cvičení.

Současní pacienti i další zájemci o metody TCM se budou moci od března obrátit na dosavadního vedoucího centra MUDr. Františka Musila Ph.D., který bude nadále poskytovat akupunkturu nebo mohou kontaktovat Nadační fond na podporu Tradiční čínské medicíny a alternativ v Praze, Opletalova 19. *Z tiskové zprávy FN HK*

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

v posledních desetiletích jsme svědky překotného rozvoje prakticky ve všech oblastech našeho stylu života, způsobu našeho bytí i našeho myšlení. Přicházejí nové počítačově řízené technologie, nové výrobní postupy, neuvěřitelný vývoj telekomunikací a přenosu informací, vývoj umělé inteligence a další a další vymoženosti moderní doby.

Díky těmto změnám je patrný i nevídaný pokrok v medicíně. Technologický vývoj vede k rozvoji nových diagnostických postupů, specifických vyšetřovacích metod, a pochopitelně i léčebných postupů a jejich kombinací. Dnes a denně zaznamenáváme nové vědecké a technické objevy, které jsou bezprostředně převáděny do praxe. Jmenujme alespoň některé z nich, ty, o nichž jsme ještě nedávno snad ani nesnili: např. v zobrazovacích metodách 3D ultrazvukové vyšetřování, počítačové animace CT vyšetření, dynamická magnetická rezonance, revoluční pokroky v intervenční radiologii a kardiologii s implantací stentů, stentgraftů a dalších implantátů, včetně srdečních chlopní. V operačních metodách jsou to potom počítačem řízené navigace, miniinvasivní přístupy, robotická chirurgie, nové implantabilní materiály. V intenzivní péči můžeme jmenovat sofistikovanou monitoraci pacienta, počítačem korigovanou terapii, řízenou arteficiální ventilaci, mechanické srdeční podpory. Nové postupy se uplatňují také v radioterapii onkologicky nemocných, přicházejí nová léčiva, nové postupy v laboratorní diagnostice a další a další. Mohl bych pokračovat ještě dlouho a stejně bych nebyl schopen vyjmenovat vše. A za dobu, co bych se o to snažil, by se zcela jistě objevila metoda nebo další nové léčivo. Není dnes v medicíně oboru bez dramatického rozvoje. Díky tomu se rozvíjejí nejen současné standardní medicínské obory, ale zároveň vznikají i obory zcela nové. Tento obrovský vývoj, kterého jsme svědky, však vedle excelentních diagnostických a terapeutických výsledků nutně vede k úzké specializaci až „superspecializaci“ jednotlivých oborů a podoborů. Množství informací, které je nutno pojmout, je natolik objemné, že pravděpodobně neexistuje na světě génius, který by byl schopen umět vše. Dnes již není možno být „specialistou v celé medicíně“, jak tomu možná bylo kdysi. Je třeba stále užší specializace a nekončícího celoživotního vzdělávání v ní.

A tak i výuka medicíny začíná být, v této stále se rozrůstající a specializované medicíně, složitá a problematická. Jak vychovat nového lékaře, jak ho naučit to nevídané a stále narůstající množství informací. Jak dlouho a do jaké hloubky předávat znalosti z jednotlivých oborů, jak tyto informace zevšeobecňovat a propojovat. Jak vychovat studenta, který by měl alespoň základní znalost o všem, co se dnes v medicíně děje a co je v ní nového. A jak ho současně připravit do „atomizované“, tak úzce specializované praxe. Základní premisou totiž je, že se úspěšným absolvováním lékařské fakulty získává titul MUDr., Medicinæ Universæ Doctor, doktor všeobecného lékařství.

Standardními, klasickými a věky prověřenými metodami to

jde stále obtížněji. Čas k výuce je značně omezený a navyšovat počty vyučovacích hodin v šestiletém studiu je více než diskutabilní. A přitom množství látky, nových poznatků a informací je stále větší.

Pomoci v tom mohou právě nové technologie, které tak posunuly medicínu jako celek. Nové počítačové výukové programy a didaktické pomůcky umožní kvalitnější cílenou komunikaci mezi učitelem a studentem, mezi studenty navzájem, podobně tak nové vedení přednášek a seminářů za pomoci nejmodernější audiovizuální techniky. Přenos informací novými způsoby, které mohou

podpořit dosud používané metody, je v procesu výuky medicíny zásadní.

Podobně jako množství nových informací začínají být stále více problematické i dosud užívané způsoby výuky klinické. Kontakt s pacientem - klientem, je dnes, více než dříve, limitován jeho právy. A to pochopitelně i ve fakultní nemocnici. To je zcela neoddiskutovatelné a naprosto správné. Výuka mediků u lůžka, především ve větších skupinách, tak ale stále častěji naráží na etické problémy nebo nesouhlas pacienta.

Vychovat studenta v nového lékaře je však základním úkolem, posláním lékařských fakult. K tomu jsou, musí být, a v budoucnu stále více budou k dispozici mimo jiné i adekvátní pomůcky, jako například moderní výukový materiál, počítačové programy, audiovizuální technika, detailní modely, fantomy a simulátory. Technologie, které umožní zobrazit a zkoumat lidské tělo, jeho funkce a vlastnosti, pomohou s nácvičkou diagnostických i léčebných postupů, zajistí nácvičkou život zachraňujících postupů i základních operačních technik. Již dnes můžeme využívat například sofistikovaný simulátor porodu, simulátory selhání základních životních funkcí s možností simulace léčebných zásahů, simulátory laparoskopických operací, simulátory zobrazovacích technik jakými jsou ultrazvuk, CT, magnetická rezonance aj. Simulují to, co je dnes při výuce s pacientem stále obtížnější, v řadě případů pochopitelně nemožné. Student tak dostává možnost určité „virtuální reality“, která umožní jeho bezpečnou výuku, bez omezení etických i právních, bez rizika pro pacienta. Obdobně jako v letecké dopravě je dnes používání simulátorů povinné, tak i v medicíně budou tyto technologie hrát stále více zásadní roli.

I nadále však zůstává nezastupitelná a neodmyslitelná úloha učitele. Vzdělaného a zkušeného profesionála, který může nejlépe předat své životní zkušenosti studentům. Jeho role je i v procesu zavádění nových výukových postupů nenahraditelná.

Vážené čtenářky, vážení čtenáři, jsem rád, že i na naší fakultě využíváme tyto nejmodernější metody. Na jednotlivých klinikách a ústavech a během několika měsíců i v nově budovaném simulačním centru. Současně se připravujeme na reakreditaci magisterského programu Všeobecné lékařství, která, jak věřím, bude odrážet i nejnovější požadavky na výuku medicíny a potvrdí tak, že Lékařská fakulta v Hradci Králové patří mezi špičková prestižní pracoviště a že její absolventi mají to nejlepší doporučení pro svoji profesionální dráhu.

Prof. MUDr. Jiří Mandáček, Ph.D.

Klinika infekčních nemocí

Historie infekčního lékařství na Královéhradecku sahá až do 2. poloviny 19. století. Jak uvádí Zdeněk Doubek ve své Historii královéhradeckých špitálů, v důsledku rychle se šířící epidemie pravých neštovic v roce 1882 bylo rozhodnuto postavit v Hradci Králové infekční nemocnici. Nejprve byla zbudována provizorní prkenná stavba se 4 místnostmi o 24 lůžkách blízko Labe. Později byla postavena zděná budova, která stála nedaleko Orlice (poblíž staré nemocnice u Malšovického mostu) a disponovala 20 lůžky.

Původní budova infekce HK

V roce 1928 byla uvedena do provozu nová okresní nemocnice. Jedním z prvních pavilonů, které byly vybudovány, byl i samostatný pavilon infekční. Oddělení mělo 59 lůžek a prvním primářem byl MUDr. Antonín Fingerland, který současně zastával i funkci primáře nově vybudované prosektury. V letech 1933–1945 vedl oddělení chorob infekčních doc. Vladimír Ulrich, který byl rovněž primářem oddělení interního. V této době byly na oddělení nejčastěji hospitalizováni pacienti se záškrtem, spálou, ale i trachomem, tyfem, tetanem, antraxem či rúží. V letech 1945–1951 vedl infekční oddělení prof. MUDr. Pavel Lukl, který byl zároveň přednostou interní kliniky. Počátkem padesátých let byla provedena přístavba infekčního pavilonu, do které byla umístěna dětská lůžka, kde leželi i děti s infekcemi, o které se starali pediatři prof. Blechy (dětská klinika měla lůžkové oddělení až od roku 1957).

V roce 1951 se stal primářem infekčního oddělení MUDr. Jaroslav Ondráček, který téhož roku vstoupil do armády. Byl vyslán do Vojenské lékařské akademie J. Ev. Purkyně v Hradci Králové s cílem vybudovat zde infekční kliniku. V roce 1956 byl habilitován jako docent pro obor kliniky a patologie infekčních nemocí. Po zrušení Vojenské lékařské akademie v roce 1958 byl jmenován prvním děkanem obnovené Lékařské fakulty UK v Hradci Králové. V roce 1958 se také infekční oddělení stalo klinikou. Funkci děkana lékařské fakulty zastával až do roku 1963. Téhož roku byl jmenován profesorem. Hlavní oblastí jeho odborného zájmu byly především infekce centrálního nervového systému, zejména klíšťová meningoencefalitida, virové meningitidy a dětská obrna. Pozornost však věnoval i respiračním onemocněním, antropozoonózám a tetanu. Prof. Ondráček byl jedním ze tří autorů celostátní učebnice Infekční nemoci pro posluchače lékařství, která vyšla v letech 1955–1970 ve čtyřech vydáních.

Z iniciativy prof. Ondráčka se v roce 1957 konal v Deštném v Orlických horách první sjezd infekcionistů, kde byla založena samostatná infekční sekce Československé lékařské společnosti J. Ev. Purkyně.

Po nuceném odchodu prof. Ondráčka v období po Pražském jaru 1968 byl přechodně v letech 1970–1973 pověřen vedením kliniky MUDr. Ladislav Král, který od roku 1958 až do roku 1982 zastával funkci primáře. V přednáškách a publikacích se zaměřoval hlavně na téma neuroinfekce a tetanus. V období normalizace v roce 1973 byl nuceně přezazen zpět na místo zástupce přednosty pro léčebně preventivní činnost a nesměl publikovat. Učebnici Infekční nemoci pro ošetřovatelky musel vydat pod cizím jménem. Od roku 1973 až do roku 1990 byl přednostou Infekční kliniky doc. Karel Dulíček. Po sametové revoluci se stal v roce 1990 přednostou doc. Václav Dostál. Za jeho působení byla na klinice vybudována jednotka intenzivní péče, včetně 2 izolačních pokojů s podtlakovou filtroventilací. Doc. Dostál je i hlavním autorem učebních textů UK Infektologie, vydané v roce 2004. Od roku 2008 vede kliniku doc. Stanislav Plíšek. Docent Plíšek se dlouhodobě zabývá zejména diagnostikou a léčbou chronických virových hepatitid. Jako proděkan pro specializační vzdělávání lékařů pracuje ve vedení lékařské fakulty a v současné době je předsedou Společnosti infekčního lékařství ČLS JEP.

Klinika infekčních nemocí (KIN) v současnosti zajišťuje komplexní nemocniční i ambulantní péči o nemocné s infekčními chorobami včetně intenzivní péče. Vzhledem k redukci infekčních oddělení v ČR, Královéhradecký kraj nevyjímaje, je KIN nyní jediné lůžkové infekční pracoviště v regionu Královéhradeckého kraje. V případě potřeby pracoviště poskytuje péči na JIP navíc i pro pacienty z Pardubického kraje. Klinika aktuálně disponuje 47 lůžky, z nichž 5 je vyčleněno pro intenzivní péči nižšího stupně. Klinika je povinna v rámci celého Královéhradeckého kraje zajistit hospitalizaci nemocných s přenosnými chorobami, u kterých je izolace na tomto oddělení nařízena zákonem. Pracoviště dále zajišťuje dle svých kapacitních možností hospitalizaci pacientů daného regionu i s ostatními infekčními nemocemi s výjimkou vysoce nebezpečných nálezů (např. Ebola).

Péče je poskytována jedincům ve všech věkových kategoriích od kojenců po geriatrické pacienty. Novorozenci jsou hospitalizováni jen výjimečně (např. s planými neštovicemi).

Nácvik týmu pro vysoce nakažlivé nákazy (např. Ebola)

Klinika infekčních nemocí

Nemocné s přenosnými nákazami, které vyžadují speciální režim (např. TBC, chřipka), je možné umístit ve dvou pokojích s filtroventilačním zařízením. Nejčastěji jsou pacienti přijímáni pro průjemová onemocnění, neuroinfekce, virové záněty jater, respirační infekty, streptokoková onemocnění, lymeskou borreliózu, infekci HIV, ale také pro tropické nemoci, např. malárii či leishmaniózu. Dále je poskytována diagnostická a léčebná péče nemocným s mykobakteriálními nákazami, a to ve spolupráci s Plicní klinikou FN HK v případech, kdy nemocní vyžadují intenzivní péči a není možný překlad na specializované oddělení nebo v případech, kdy ze závažných důvodů není možný překlad do plicní léčebny.

Akutní ambulantní péče je zajišťována formou nepřetržitého ambulantního provozu. Ve specializovaných poradnách pro neuroinfekce, zoonózy, tropické a parazitární choroby a v poradně hepatální jsou sledováni pacienti příslušnými odbornými lékaři. V jaterní poradně je poskytována centrová péče přímo působícími antivirotiky (DAA) pro léčbu pacientů s chronickou hepatitidou C. V rámci kliniky jsou dvě specializovaná centra. V AIDS centru je poskytována komplexní péče osobám s infekcí HIV, a to jak z kraje Královéhradeckého,

tak i Pardubického (v tomto regionu AIDS centrum není). Centrum očkování a cestovní medicíny provádí široké spektrum vakcinace, poradenskou činnost před cestami do zahraničí a očkování rizikových jedinců (transplantovaných pacientů, nemocných po splektomiích, děti se zdravotními riziky apod.).

Klinika se opakovaně zapojuje do mezinárodních multicentrických studií, týkajících se léčby chronických virových hepatitid, klostridiových infekcí, chřipky a vakcinologické problematiky. Pracoviště zajišťuje pregraduální výuku studentů LF UK. Klinika infekčních nemocí je akreditovaným pracovištěm 3. stupně pro postgraduální vzdělávání v oboru infekčních nemocí. Klinika se podílela jako spoluřešitel na grantu IGA na téma: Prediktivní imunologické markery u pacientů s infekcí virem hepatitidy C.

Na Klinice infekčních nemocí je ročně hospitalizováno 1 400–1 600 pacientů (z toho 1/3 tvoří děti) s celkovou ošetřovací dobou okolo 8 500 dní. Za rok je v průměru provedeno 16 000 ambulantních vyšetření. Všech 14 kmenových lékařů kliniky má plnou odbornou kvalifikaci, klinika má 1 docenta a 5 lékařů s vědeckou hodností Ph.D.

Nejstarší část budovy, kde je umístěno oddělení pro dospělé, již provozně naprosto nevyhovuje kritériím hospitalizace pacientů s infekčními nemocemi (chybí sociální zařízení na pokojích, není možná důsledná izolace). Druhá část budovy, kde je umístěna JIP – přízemí a dětské oddělení – 1. patro, rovněž vyžaduje zásadní stavební úpravy.

Řešením současné neuspokojivé situace je výstavba nové Kliniky infekčních nemocí s cílem významného zlepšení izolačních možností pracoviště, zvýšení komfortu pro nemocné a bezpečnosti pro personál. S tím samozřejmě souvisí i snaha naplnit potřeby Královéhradeckého kraje, týkající se umístění pacientů s infekčními chorobami. Vedení pracoviště s maximální podporou ředitelství FN, MZ a hejtmanství usiluje o vybudování nového pavilonu v co nejbližším termínu.

Jaroslav Kapla, Stanislav Plíšek

NOVÁ DATABÁZE CLINICALKEY – MEDICAL EDUCATION NA LÉKAŘSKÉ FAKULTĚ V HRADCI KRÁLOVÉ

Lékařská knihovna oznamuje nákup nové databáze **ClinicalKey – Medical Education** nakladatelství Elsevier (CKME).

CKME nabízí více než 300 plnotextových medicínských učebnic (včetně učebnic z bývalé databáze eLibrary Elsevier), tisíce obrázků a videí. Obsahuje nástroje, které umožňují

přidávat anotace a poznámky k textu.

Vstup je umožněn v rámci sítě LF a FN na adrese <https://www.clinicalkey.com/meded>. **Při prvním vstupu do databáze je nutné se registrovat** (Register vpravo nahoře) – vyplnit křestní jméno, příjmení, email a vytvořit si heslo. Při opětovném vstupu do CKME se uživatel

přihlásí pomocí emailu a zvoleného hesla. Zaměstnanci LF mohou využít zdroj i mimo síť LF a FN přes vzdálený přístup EZ Proxy.

Databázi lze používat i v zařízeních iOS a Android, knihy lze stahovat offline do vlastních zařízení. Po 30 dnech je možné knihu opětovně stáhnout.

K dispozici jsou i instruktážní videa pro práci s databází:

- How to register
- How to search
- How to launch study tools
- How to make notes
- How to make highlights in study tools

Stáže na Mayo Clinic

Spolupráce Lékařské fakulty v Hradci Králové s Mayo Clinic, Rochester začala krátce po roce 1989. Na počátku byly osobní kontakty prof. Chrobáka a prof. Schirgera, které postupně přerostly v přednášky, workshopy a především stáže královéhradeckých studentů na prestižních pracovištích americké kliniky. Nyní již pravidelně v období na konci ledna přijíždí zástupce Mayo Clinic, aby při osobních pohovorech vybral nejlepší adepty pro letní tříměsíční stáže. Od roku 2005 je tímto reprezentantem Mayo Clinic prof. Zelalem Temesgen, sám absolvent Fakulty všeobecného lékařství Univerzity Karlovy v Praze. V roce 1987 odešel do USA, kde od roku 1992 působí na Mayo Clinic v Rochesteru. Při tamní Klinice infekčních chorob založil Klinikou HIV a stal se jejím přednostou. Vedle klinické práce má prof. Temesgen i rozsáhlé výukové, přednáškové, výzkumné a publikační aktivity. Hlavní oblastí jeho odborného zájmu jsou infekční choroby obecně, zvláště pak HIV/AIDS a tuberkulóza, nové antimikrobiální, antivirové a antimykotické léky, bioinformatika, otázky globálního zdraví a problematika nově se objevujících infekcí. Jedním z jeho nejvýznamnějších počínů je založení instituce pro celosvětové vzdělávání v problematice HIV – Global HIV Education Initiative.

V letošním roce profesor Temesgen navštívil Lékařskou fakultu v Hradci Králové

30. ledna a vedl osobní pohovory se 20 studenty, kteří byli vybráni v rámci LF HK jako vhodní účastníci stáže. U osobního pohovoru museli prokázat a vysvětlit svůj zájem o konkrétní obor, resp. pracoviště, na kterém by se rádi účastnili stáže, samozřejmě je výborná komunikace v angličtině a příjemné vystupování. Na stáž pak vycestuje přibližně 10 nejlepších, nutno dodat že se jedná jak o studenty magisterských, tak doktorských programů.

Program prof. Temesgena však byl nabitý i ve zbytku dne. Přednesl přednášku na téma Non-tuberculous Mycobacteria: Underappreciated and Overlooked. V rámci workshopu se řešily další možnosti spolupráce mezi Mayo Clinic a Lékařskou fakultou v Hradci Králové. Je možné, že do budoucna

budou přijíždět i studenti z Mayo Clinic na stáž do Hradce Králové. Velmi reálné obrysy pak získal nový workshop na téma Jak napsat odborný článek do časopisu s impact faktorem – medical writing. Pan profesor si našel čas také na neformální setkání s bývalými stážisty v Jazz klubu. Velmi příjemný večer jednoznačně ukázal, že prof. Temesgen věnuje studentům z Hradce Králové mimořádnou péči, všechny si pamatuje jménem. Sám také řekl, že studenti z LF HK jsou dobře připraveni a mají všechny předpoklady pro stáže na Mayo Clinic, Rochester.

-red-

NOVÉ KNIHY

VACHEK, Jan, Vít MOTÁŇ, Oskar ZAKIJANOV, Adéla HRNČIŘÍKOVÁ, Jiří MOTÁŇ, Hana CIFERSKÁ a Vladimír TESAŘ. Akutní stavy ve vnitřním lékařství. Praha: Maxdorf, [2018], 393 s. Jessenius. ISBN 978-80-7345-550-7.

Příručka praktické medicíny napsaná kolektivem internistů se zkušenostmi zároveň jak z fakultních pracovišť, tak i z menších nemocnic a terénní praxe. Cílem publikace je poskytnout rychlou odpověď na nejčastější akutní klinické problémy.

Noví vedoucí pracovníci

Jana Fridrichová
vrchní sestra, I. interní kardiologická klinika FN HK

Narodila se v roce 1967 v Hradci Králové. V roce 1985 složila maturitní zkoušku na Gymnáziu v Novém Bydžově. Studium při zaměstnání na Střední zdravotnické škole v Hradci Králové v oboru zdravotní sestra zakončila maturitní zkouškou v roce 1993.

Poté jako všeobecná zdravotní sestra pracovala na II. interní klinice FN HK na oddělení intenzivní péče. V roce 1998 absolvovala pomaturitní specializační studium v oboru zdravotní sestra v úseku práce anesteziologie, resuscitace a intenzivní péče (ARIP).

Od roku 2004 pracovala na I. interní kardiologické klinice na oddělení koronární a arytmiologické jednotky a od roku 2005 jako sestra pro výzkum, resp. koordinátor klinických hodnocení.

Bc. Alexandra Horáčková
vrchní sestra, Neurologická klinika FN HK

Bc. Alexandra Horáčková se narodila 31. května 1968 ve Vysokém Mýtě. Vyrůstala v malém městečku Luže se známou Hamzovou odbornou léčebnou pro děti a dospělé pod zříčeninou hradu Košumberk.

Střední zdravotnickou školu v Havlíčkově Brodě absolvovala roku 1986 v oboru zdravotní sestra a tentýž rok nastoupila na jednotku intenzivní péče chirurgické kliniky Fakultní nemocnice v Hradci Králové.

Své vědomosti a kvalifikaci si rozšířila pomaturitním specializačním studiem na Institutu pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v Brně, obor zdravotní sestra v úseku práce anesteziologie, resuscitace a intenzivní péče. Studia zakončila závěrečnou zkouškou v roce 1996. Po dalších čtyřech letech zahájila studium na Lékařské fakultě University Karlovy v Hradci Králové v oboru Ošetřovatelství a v roce 2004 absolvovala státní závěrečnou zkoušku s bakalářskou prací na téma „Problematika prevence kolorektálního karcinomu v životním stylu a názorech laické veřejnosti“.

Po deseti letech práce všeobecné sestry vykonávala na JIP funkci zástupkyně staniční sestry, v roce 1997 byla jmenována staniční sestrou pro tým 25 spolupracovníků. V roce 2005 po mateřské dovolené nastoupila na pracoviště KARIM a od roku 2006 se stala vrchní sestrou chirurgické kliniky. Za svého působení ve funkci vrchní sestry pravidelně pořádala krajské sesterské konference, aktivně se účastnila seminářů a konferencí v České republice.

Po výměně managementu kliniky nastoupila na endoskopické pracoviště II. interní kliniky FN HK, kde pracovala od roku 2017. Je členkou České asociace sester.

Alexandra Horáčková je vdaná, má dvě děti. Mezi její největší záliby patří sport, zejména volejbal, lyžování, turistika, ráda navštěvuje koncerty, festivaly, divadla.

Iva Kolešová
vrchní sestra, Stomatologická klinika FN HK

Narodila se 11. července 1967 v Hradci Králové. Studovala Střední zdravotnickou školu v Pardubicích obor dětská sestra, kde roku 1986 úspěšně složila maturitní zkoušku.

V červenci téhož roku nastoupila do FN HK jako dětská sestra u lůžka na dětském oddělení Ortopedické kliniky. Od roku 1989 do roku 1996 pracovala jako zdravotní sestra na poliklinice v Hradci Králové. V roce 1996 nastoupila zpět do FN HK a pracovala na dětském oddělení stomatologické kliniky. Od roku 2003 zastávala funkci zástupkyně vrchní sestry. V roce 2017 vyhrála výběrové řízení na pozici vrchní sestry pro Stomatologickou kliniku. Má jednu dceru a vnouče. Mezi její záliby patří čtení, turistika a zahrádka.

Bc. Dáša Křížovská
vedoucí laborantka, Ústav soudního lékařství FN HK

Narodila se v roce 1979 v Hradci Králové. V roce 1998 ukončila Střední zdravotnickou školu a Vyšší zdravotnickou školu v Hradci Králové, obor zdravotní laborant a v tomto roce nastoupila jako zdravotní laborantka na Ústav soudního lékařství 3. LF a FN

Královské Vinohrady v Praze. V roce 2004 absolvovala pomaturitní specializační studium v oboru Zdravotní laborant, úsek práce toxikologie. Od začátku roku 2006 vykonávala funkci Vrchní zdravotní laborantky na Ústavu soudního lékařství 3. LF a FN Královské Vinohrady v Praze. Po mateřské dovolené v roce 2017 nastoupila do FN Hradec Králové na Ústav klinické biochemie a diagnostiky, kde pracovala na úseku klinické a forenzní toxikologie. V roce 2018 ukončila bakalářské studium na Farmaceutické fakultě v Hradci Králové, studijní program Zdravotnická bioanalytika, studijní obor Zdravotní laborant. Je vdaná a má dvě dcery.

Bc. Miloš Ulrich
v pozici vrchní sestry, III. interní gerontometabolická klinika FN HK

Narodil se v Ústí nad Orlicí. Zde vystudoval gymnázium a v roce 1994 i střední zdravotnickou školu. Po maturitě nastoupil do Prahy na Neurologickou kliniku Fakultní nemocnice Královské Vinohrady. V letech 1997 až 2014 pracoval na oddělení ARO

v Rychnově nad Kněžnou. V roce 2000 dokončil specializační studium ARIP a v roce 2005 získal titul bakalář ošetřovatelství na Lékařské fakultě UK v Hradci Králové. Má za sebou šestnáctiměsíční zahraniční pracovní zkušenost na JIP v King Abdulaziz Hospital – Al Ahsa v Saúdské Arábii. Od poloviny roku 2015 je zaměstnán ve Fakultní nemocnici Hradec Králové na III. interní gerontometabolické klinice.

Památka Jana Palacha

Dne 25. ledna 1969 prošel Hradcem Králové smutečným průvodem přibližně 2 000 lidí v den pohřbu Jana Palacha, v roce 50. výročí úmrtí Jana Palacha se studenti královéhradeckých vysokých škol rozhodli zorganizovat rekonstrukci tohoto průvodu.

Královéhradečtí vysokoškoláci z Univerzity Hradec Králové, z obou fakult Univerzity Karlovy a z Fakulty vojenského zdravotnictví se sešli v 15,30 na Velkém náměstí před bývalou radnicí stejně jako jejich předchůdci a spolužáci před 50 lety. S trikolórami na hrudi se pak v organizovaném průvodu vydali přes Tyršův most na Masarykovo náměstí, kde položili růže a věnce k pomníku T. G. Masaryka. „V roce 1969 organizovali pochod studenti pedagogické fakul-

ty, tedy dnešní Univerzity Hradec Králové, a medicí Univerzity Karlovy. Po padesáti letech jsou organizátory opět studenti těchto institucí a za to jim děkuji,“ řekl rektor UHK Kamil Kuča. „Odkaz Jana Palacha, jeho předchůdců a následovníků je třeba si připomínat a myslím, že každý student v České republice by měl vědět, kdo Jan Palach byl a jakou oběť v boji proti totalitě učinil,“ dodal. Přítomní si připomenuli činy Palacha, ale i jeho předchůdců a následovníků.

Pietní vzpomínkovou akcí zakončila minuta ticha a česká hymna. Pietní program pokračoval na Pedagogické fakultě UHK na náměstí Svobody besedou s pamětnicí a signatářkou Charty 77 Jarmilou Stibicovou, která byla v roce 1969 odsouzena za šíření letáků a aktivní protest proti okupaci.

„Palach měl důraz na morálku, která na současné politické scéně chybí. V současné době, když chce někdo něco říct, nemá se čeho bát. Tenkrát osobní angažovanost znamenala určité nebezpečí a to teď tady nehrozí. Znamená to pouze odhodit pohodlnost a uvědomovat si, že zase jsme na určitém rozmezí. Svoboda se těžko získává a lehkou ztrácí,“ řekla pětadesátiletá disidentka, která zdůraznila, že dů-

ležít jsou v těchto situacích odhodlaní studenti a nezávislá média. „Vedení našeho státu nezaručuje demokracii. Stále je tady tendence směřovat nás na východ místo do Evropy. Když to porovnám s hesly a s náladou po Listopadu 1989, tak si myslím, že bychom se měli všichni velice zamyslet,“ přemýšlí nad současnou situací a rázně dodává: „Lidé se musí v těchto chvílích ozvat.“
-Zdroj UHK, iDnes-

Pamětní dlaždice Jana Palacha v Karolinu připomíná, kde stála jeho rakev

Za velkého zájmu akademické obce, veřejnosti i médií 16. ledna odhalili zástupci Univerzity Karlovy v prostoru Karolina pamětní dlaždici Jana Palacha. Jejím prostřednictvím si univerzita připomíná významný čin studenta Filozofické fakulty, který provedl jako protest proti lhostejnosti k okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy.

Deska byla odhalena na nádvoří Karolina, v místě, kde stála v roce 1969 v den pohřbu rakev s ostatky Jana Palacha. „Jan Palach patří k nejvýznamnějším osobnostem moderních československých a českých dějin, k předním bojovníkům za svobodu a demokracii. Jeho čin proto nesmí být zapomenut. Nesmí být zapomenut také proto, že svoboda a demokracie, za něž Palach položil život, nejsou ani dnes žádnou samozřejmostí a můžeme je ztratit snáz a dříve, než se na první pohled zdá,“ připomněl význam Palachova činu jak pro tehdejší společnost, tak pro dnešní dobu rektor Univerzity Karlovy Tomáš Zima.

Jak upozornil prorektor Jan Royt, deska se nachází vedle sochy rektora univerzity Jana Husa, který skončil také mučednickou smrtí na kostnické hranici. Jejím zhotovitelem je akademický sochař Jakub Vlček a nese v sobě mnoho symbolů „Památník má symbolický rozměr 69 krát 69 centimetrů jako připomínku roku 1969 a váží 89 kilogramů, což je odkaz na rok 1989, kdy padl totalitní komunistický režim, proti němuž Palach protestoval,“ vysvětlil Jan Royt. Zdobí ho stylizované palmové ratolesti jako symboly mučednické smrti a nese jméno a data narození, sebeupálení a zesnutí Jana Palacha.

Slavnostní akt zakončil spontánní zpěv stát hymny, a to i slovenské části. Přítomní měli také možnost navštívit komorní výstavu o Janu Palachovi, která zahrnovala dobové fotografie, stuhy z věnců, které lidé přinesli k rakvi Jana Palacha, původní kondolenční knihy, dopisy psané Janu Palachovi do nemocnice či vzkazy, které lidé nosili k jeho hrobu.
-RUK-

Kapka naděje pro Dětskou kliniku FN HK

Dětská klinika Fakultní nemocnice Hradec Králové získala od Nadačního fondu Kapka naděje pomáhajícího nemocným dětem nové přístroje za téměř 250 000 korun. Kašlací asistent a dvě pumpy pro pacienty s kontrolovanou analgezií pomohou závažně nemocným dětským pacientům. Nadační fond Kapka naděje v minulých letech zakoupil do FN HK přístroje a vybavení za více než čtyři miliony korun.

„Do Fakultní nemocnice Hradec Králové přispíváme pravidelně již desátým rokem. Dnes zde předáváme hned dva přístroje, a to Asistenta kašle za více téměř 130 000 korun a dvě pumpy pro pacienty s kontrolovanou analgezií v hodnotě přesahující 110 000 korun,“ uvedla při pondělním předání přístrojů prezidentka a zakladatelka fondu Vendula Pizingerová.

Přednostka Dětské kliniky FN HK doc. MUDr. Sylva Skálová, Ph.D. dodala, že přístroje významnělepší péči o pacienty hospitalizované na dětské klinice. Kašlací asistent usnadňuje pacientům se sníženou svalovou silou efektivní odkašlání a odstranění sekretů z dýchacích cest. Tím lze u těchto pacientů předcházet celé řadě komplikací a zkrátit tím i jejich hospitalizaci. Pumpa pro pacientem řízenou analgezií pomůže v léčbě bolesti po náročných výkonech.

Nadační fond Kapka naděje za 19 let svého působení financoval nákup více než 500 lékařských přístrojů, realizoval více než 200 projektů v oblasti psychosociální péče a podpořil 3 vědecké výzkumy v oboru hematologie a onkologie. Celkově tak Nadační fond Kapka naděje pomohl částkou více než 180 milionů korun. *Jakub Sochor, FN HK*

Kontrola ministerstva nezjistila v hospodaření FN HK žádná závažnější pochybení

Kontrola Ministerstva zdravotnictví České republiky zaměřená na hospodaření s veřejnými prostředky v letech 2016 a 2017, která se uskutečnila ve Fakultní nemocnici Hradec Králové, nezjistila žádná závažnější pochybení. Z protokolu o kontrole vyplývá, že byly zjištěny pouze malé nedostatky administrativního charakteru a FN HK postupovala v souladu s příslušnými zákony a neporušila rozpočtovou kázeň.

Kontroloři se od října 2018 do února 2019 soustředili na veřejné zakázky, investiční akce, evidenci a inventarizaci nemovitého majetku, smlouvy o pronájmu, darovací a dodavatelské smlouvy. „Výsledek kontroly považujeme za ocenění práce všech lidí, kteří se na přípravě i realizaci jednotlivých výběrových řízení a uzavírání

smluv i ostatních činnostech podílejí,“ uvedl k výsledku kontroly ředitel FN HK prof. MUDr. Vladimír Palička, CSc. dr. h. c.

FN HK protokol o kontrole převzala na konci února, vedení nemocnice proti výsledkům kontroly nebude podávat žádné námítky.

Fakultní nemocnice Hradec Králové patří k největším zdravotnickým zařízením nejen ve východních Čechách, ale v celé České republice. Na 39 pracovištích se zhruba 1 370 lůžky je každý rok hospitalizováno přes 41 000 pacientů, 715 000 pacientů je vyšetřeno ambulantně. Roční obrát je více jak šest miliard korun, v nemocnici pracuje na pět tisíc zaměstnanců.

Bc. Jakub Sochor

24. Celostátní gerontologický kongres v Hradci Králové

Kongres se konal 7.–8. listopadu 2018 v Hotelu Černigov v Hradci Králové pod záštitou MZČR, MPSV, hejtmána Královehradeckého kraje, magistrátu města Hradce Králové, Fakultní nemocnice v Hradci Králové a Lékařské fakulty UK v Hradci Králové. Pořadatelé jsou jako každoročně Česká gerontologická a geriatrická společnost J. E. Purkyně, Sekce mladých geriatrů, spolek Za kvalitu péče v gerontologii – gerontologické partnerství z.s., Lékařská fakulta v Hradci Králové – subkatedra geriatrie, Univerzita Karlova v Praze, Fakultní nemocnice Hradec Králové – III. interní gerontometabolická klinika, Česká asociace sester, Sdružení lékáren „Moje lékárna“.

Jistě mi všichni, kdo tvoří programy kongresů, shání přednášející, dají zapravdu v tom, že vytvářet téma tak, aby zaujalo širokou odbornou veřejnost a kongres tak splnil požadovaný předpoklad co největší účasti, kreativity, je čím dál složitější. Především proto, že internetové informace, možnost informovanosti o novinkách v jednotlivých oborech je ohromná. Počet kongresů se nám také proti minulosti rozšířil. Je to jistě důsledek rozdělení velkých celků jako chirurgie a vnitřní lékařství na jednotlivé podobory, ale to je jistě z hlediska rychlejšího pokroku s výhodou. Má to ale své nevýhody.

Jednou z nich je vzájemná zhoršená informovanost mezi sebou a zároveň zhoršení mezioborové komunikace. Otevírá se tak totiž náhled dopadů na jiné obory, řešení některých problematických a zároveň i někdy sporných otázek.

Gerontologický kongres stejně jako kongresy praktických lékařů měl po léta tuto ambici. Doufám, že i listopadový hradecký kongres tuto ambici naplnil. Již několik let jsou účastníky nejen geriatři, ale zároveň praktičtí lékaři, internisté, chirurgové, ortopedi, neurologové, psychiatři a reprezentanti jiných odborností, včetně obce lékařské. Problematika péče o geriatrické pacienty není pouze předmětem zájmu geriatrů. Tato myšlenka nás vedla při sestavování programu. Téma tedy znělo – „**Geriatrize medicíny – jsme dostatečně připraveni?**“ Zhruba před dvaceti roky byl strašákem doby fakt, že při současném stavu porodnosti a nárůstu poznatků v jednotlivých oborech bude nárůst stárnoucí populace o 30 %. Udával se horizont 2020. Jistě nelze chápat péči o seniory jako strašáka doby, ale najít cestu, jak pro tuto populaci zajistit vedle nárůstu dlouhověkosti, ještě především její kvalitu života, je ambiciozní a zároveň její jediné možné řešení. Kongresu se tedy již vlastně třetím rokem účastní zároveň vedle odborné veřejnosti i naši senioři samotní – jedná se o absolventy Univerzity třetího věku, která se shodou dobrých okolností koná zároveň na naší alma mater – Lékařské fakultě UK v Hradci Králové. Program Univerzity – „Zdravé stárnutí“ má natolik úspěch, že jsme byli víceméně donuceni pro absolventy zajistit cestou kongresu tzv. postgraduální program.

Vedle odborné úrovně a motivační nejen pro účastníky, to má ještě druhou dimenzi – tj. společenskou. A potom, bylo

by jistě špatně, kdybychom si mysleli, že to co děláme, nelze udělat bez názoru našich pacientů. Ptáme se dostatečně, co chtějí naši geriatričtí pacienti?

A nyní k vlastnímu programu.

V první části ihned po zahájení, byla udělena „Cena prim. Jaroslava Přehnal“ (dlouholetého předsedy ČGGS a tvůrce koncepce geriatric a gerontologie) paní prof. MUDr. Evě Topinkové, CSc. za její dlouholetou nejen publikační činnost v oboru geriatric a gerontologie.

Poté v následujícím odborném programu zazněly příspěvky zástupce MPSV, kde proběhla i mohutná diskuse nad strategií ministerstva ohledně právě zmíněného nárůstu stárnoucí populace a možnostmi řešení sociální otázky. Další příspěvky nastínily situaci péče i stav geriatric v ČR (MUDr. B. Jurašková, Ph.D. – III. interní gerontometabolická klinika, vědecký sekretář ČGGS), infomovanost o Novém vzdělávacím programu a jak reaguje na stárnutí populace a geriatrizace medicíny – si vzal za úkol prim. MUDr. Tomáš Richter – předseda akreditační komise pro geriatric a gerontologii. Pohled praktického lékaře ke vztahu praktik a geriatric nám podala paní doktorka Astrid Matějková. Přednáškou nazvanou Zkušenosti v oblasti sociální práce přispěla ke kompletnosti řešení problematiky za naše Sociální oddělení Ludmila Němcová z FN v HK. Dále byly nastíněny Etické ekonomické aspekty racionální terapie ve stáří – paní primářkou MUDr. Zdeňkou Danzigovou z LDN Třebotov. To, co trápí hodně odborníků a přispívá právě ke kvalitě života přednesla ve své přednášce Fyzioterapie seniorů s aspektem na bolestivé stavy hybné soustavy – současné možnosti v ČR – doc. MUDr. Vlasta Tošnerová, CSc. z Rehabilitační kliniky FN a LF UK v HK.

Další sekce prvního dne obsahovala přednášky klíčových odborníků ve vztahu na problematiku péče a intenzitu obtíží našich nemocných seniorů. Paní MUDr. Vlasta Štěpánová, CSc. z Ústavu klinické mikrobiologie FN a LF UK v HK nastínila problematiku virologie ve stáří, doc. MUDr. Vladimír Koblížek, Ph.D. z Plicní kliniky FN a LF UK v HK přednesl ucelenou přednášku na téma Plicní postižení u seniorů. Prof. MUDr. Eva Topinková, CSc. z Geriatrické kliniky VFN a I. LF UK v Praze problematiku sarkopénie z pohledu geriatrica. Následovaly neméně zajímavé příspěvky – doc. MUDr. Josef Štásek, CSc. – zhodnocující 10 let s TAVI. Paní prof. MUDr. Sylvie Dusilová Sulková, DrSc. – vedoucí lékař Hemodializačního střediska FNHK a sukatredy nefrologie LF UK v HK se zamyslela nad otázkou „Znamená nárůst stárnoucí populace změnu nefrologie na gerontonefrologii?“ Na závěr této sekce referovala paní doc. PhDr. Helena Kisvetrová, Ph.D. z Fakulty zdravotnických věd z Ústavu ošetrovatelství Univerzity Palackého Olomouc o výsledcích společného grantového projektu s naší a Neurologickou klinikou. Psychomotorická valorizace škály QOL-AD u pacientů s časnou fází demence.

Po odpolední přestávce následovaly přednášky s převahou metabolické problematiky. Ta, jak se stále ukazuje, je významnou součástí kvalitní péče, především ve stáří.

Pan MUDr. Jiří Tomek z firmy Abbott Nutrition nás informoval o Guidelines ESPEN, týkající se nutriční podpory pro polymorbidní pacienty. Pan MUDr. Pavel Vyroubal, Ph.D.

z naší kliniky přednesl ucelenou a přehlednou přednášku o Metabolismu ve stáří. Diabetologické téma bylo zastoupeno dvěma přednášejícími – MUDr. Jakub Víšek, Ph.D. – Význam diabetické enterální výživy a MUDr. Martina Lášticová s Korekcí glykemie a enterální výživy. O „Iontové vodní rovnováze – realitách a pověrách“ pohovořil pan prof. MUDr. Zdeněk Zadák, CSc. z Centra pro vývoj a výzkum FN HK. O problematice štítné žlázy, tentokrát z pohledu chirurga pohovořil as. MUDr. Petr Bavor (Chirurgická klinika Motol, 2. LF UK v Praze). Celý blok ukončili přednášky prof. MUDr. Jiřího Petery, Ph.D. z Kliniky onkologie a radioterapie FN a LF UK v HK – Nádory staršího věku, situace v ČR a prof. MUDr. Stanislava Filipa, Ph.D., DrSc. z téhož pracoviště na téma zkušenosti v ambulantní paliativní péči ve FN.

První den kongresu v odpoledních hodinách proběhla i sekce našich „Mladých geriatriců“. Přednášky na téma „Jak se připravit na geriatricizaci medicíny“ (MUDr. Vaňková Hana, Ph.D. z Gerontologického centra Praha), Gastroenterologická problematika seniorů – kasuistiky (MUDr. Janáčková Eva, Nemocnice Milosrdných sester sv. Karla Boromejského v Praze), Kasuistiky intenzivní péče u geriatrických pacientů (autoři MUDr. Katarzyna Ekert-Vrána, MUDr. Monika Mašková – z Geriatrické kliniky VFN a I. LF UK v Praze), dále přednáška o problematice Hyponatremie u geriatrických nemocných z brněnského klinického pracoviště (MUDr. Tereza Gregorová), Vzácná příčina dysartrie MUDr. Zdeňka Štefinová ze stejného pracoviště. Přednáškou bloku o Výzvách v akutní geriatricii od MUDr. Dany Hrnčiarikové, Ph.D. z naší kliniky byl blok zakončen. Sekce mladých geriatriců byla založena cca před dvěma roky. Akceptování této sekce si myslím velmi geriatricii jako takové prospělo. Pro obor je špatně si myslet, že má cenu dávat příležitost pouze zkušeným přednášejícím. Slyšet pohled našich „mladých“ se ukázalo jako podnětné a zároveň motivující.

Stejně jako v předchozích letech i v tomto roce se nám podařilo sestavit i sesterskou sekci. Ta se již konala v další den kongresu. Zazněly přednášky jako přehledná a edukující minisymposiální přednáška firmy Essity – „Sortiment TENA, novinky, příklady použití“. Z našeho pracoviště to byly přednášky o Intenzivní péči o seniory na geriatrické JIP (Alena Lorencová), pohled sestry na Vasografii u seniorů (Bc. Jitka Borkovcová), Kasuistika pacientky s kalcifylaxi (Květoslava Benešová, Bc. Jaroslava Blahová), Využití hyaluronové kyseliny v léčbě ran (Vladimíra Adámková), Úskalí péče o morbidní obézní pacienty (Mgr. Petra Kholová). Slovenské kolegyně ze Sekce sester Slovenské komory sester a porodních asistentek pohovořily o Geriatrickém ošetrovatelství verzus starostlivosti o seniorov v procesu zmien (Mgr. Denisa Šarkoziová). O klostridiových infekcích v klinické praxi, hygienickém režimu referovala kolegyně ze slovenského interního pracoviště ve Zvoleni (Zdeňka Bukovcová). Příjemnou vzpruhou pro všechny zúčastněné byla interaktivní přednáška Mgr. Petra Velety z ČALS o „Taneční terapii a jejím významu pro seniory s demencí“.

Ve čtvrtek dopoledne ve Velkém sále jsme mohli slyšet ještě jednu přednášku s onkologickou tematikou, týkající se „Nárůstu počtu onkologických pacientů vyššího věku – ovlivňující faktory“ od MUDr. Jindřicha Kopeckého, Ph.D.

z hradecké Kliniky Onkologie a radioterapie. Na diabetologické téma pohovořili prof. MUDr. Milan Kvapil, CSc., MBA z Interní kliniky FN Motol a 2. LF UK v Praze – Vývoj mortality pacientů s DM ve vyšších věkových skupinách a kolegyně MUDr. Markéta Kubíčková z naší kliniky v přednášce „Specifika edukace u DM ve vyšším věku“. Dopolední sekci zakončilo Symposium firmy Amgen s tematikou osteoporózy a faktorů ovlivňujících péči o tyto nemocné. Zazněly přednášky prim. MUDr. Ladislavy Pavlíkové z Ústavu klinické biochemie diagnostiky FN HK – „Nové možnosti léčby osteoporózy“, dále o dopadu osteoporotických zlomenin na chirurgická pracoviště (Trendy úrazových pacientů nad 65 let věku hospitalizovaných na chirurgické klinice v letech 2007–2017), pohovořila paní MUDr. Jana Kúdelová. Toto pracoviště poskytlo přehled nejen o počtu těchto nemocných, ale provedlo analýzu celé problematiky právě s přehledem dopadu na chirurgická pracoviště. Symposium zakončila přednáška o „Pohybové aktivitě v prevenci a léčbě osteoporózy“ (Doc. MUDr. Dalibor Pastucha, Ph.D. z Ústavu rehabilitace LF Ostravské univerzity).

Poslední blok kongresu by se dal nazvat „různé“. Pan doc. MUDr. Jan Piřha, CSc. z Interní kliniky FN Motol a 2. LFUK v Praze si vzal za úkol „Prevenci kardiovaskulárních onemocnění statiny u křehkého pacienta“. Statiny ve stáří jsou ne zcela jednoznačným tématem, což se projevilo i v diskusi. Prof. MUDr. Radek Pudil, Ph.D. z I. interní kardiologické kliniky FN a LF UK v HK se ujal přednášky o „Úskalích srdečního selhání seniorů“. Ze stejné kliniky od pana prim. MUDr. Martina Hodače zazněla přednáška o „Synkopách – doporučených postupech Evropské kardiologické společnosti“. O přímých orálních antikoagulanciích a jejich využití v praxi se podělil o zkušenosti z Oddělení urgentní medicíny FN HK pan MUDr. David Tuček. Prof. MUDr. Miroslav Ryska, CSc. z Chirurgické kliniky ÚVN a 2. LF UK v Praze shrnul možnost objektivizace pooperačního rizika u geriatrického onkologického pacienta. Tato otázka není nikterak jednoduchá. Účast a názory zkušeného chirurga jsou velkým přínosem pro naši každodenní praxi. Přednášet

na našem kongresu přijel i další významný plastický chirurg a vynikající člověk doc. MUDr. Jan Měšťák, CSc., z Kliniky plastické chirurgie I. LF UK Nemocnice na Bulovce, Praha. Pan docent se ujal nelehké otázky Úskalí plastických zákroků ve stáří. V dnešní době, kdy se dožívá stále větší počet seniorů vyššího věku a jsou k tomu ještě aktivní, je samozřejmě větší výskyt i úrazů, což vede k nutnosti zásahu nejen v traumatologii, ale zároveň i v oblasti plastické chirurgie. Pan profesor vyvrátil mýtus o tom, že se jako plastický chirurg zabývá pouze zkrášlujícími operacemi a nezdržel se ani názoru na takové operace ve stáří. Následovaly přednášky na téma Problematiky clostridiových infekcí z pohledu geriatra (MUDr. Jana Hejná – Odborný léčebný ústav Paseka, prim. MUDr. Jiřího Zajíce z naší geriatrické JIP s „Kasuisitikou“).

Kongres byl zakončen velice odlehčující, ale neméně významnou přednáškou pro život našich seniorů na téma „Senior není agresor“ – autoři Bohumil Oslík a Blanka Savincová, Autoškola Ostrov. Otázka u koho povolit či nepovolit trvání řidičského průkazu je mnohdy svízelná. Přednáška ukázala pohled ze strany našich pacientů. Podala podnět k zamyšlení nad touto otázkou ze širšího pohledu.

Závěrem lze říci, že se podařilo to, co jsme jako pořadatelé zamýšleli. Podat problematiku péče o seniory z různých úhlů pohledu jednotlivých odborností. Vyslechli jsme nejen novinky v oborech, ale i pohled na prevenci tak, aby dopad narůstající stárnoucí populace nebyl strašákem, ale výzvou a účast pak pomohla v řešení mnohdy nelehkých situací v péči. Podle hesla „Kdo je připraven, nemůže být zaskočen“. 54 opravdu kvalitních přednášek ve dvou dnech, je výzva, kterou máme před sebou v tomto roce. Letos nás čeká 25. ročník trvání gerontologického kongresu, který již od samého začátku je konán v Hradci Králové. Českou gerontologickou a geriatrickou společností je již dlouhodobě hodnocený jako hlavní kongres roku. Přeji našemu výročnímu kongresu, aby se mu podařilo zachovat očekávanou úroveň.

MUDr. Božena Jurašková, Ph.D.

Vědecký sekretář ČGGS, ved. subkatedry geriatry LF HK

25. gerontologický kongres bude konat 20.–21. listopadu 2019

Odborné akce

5.–6. 4. 2019	21. Seminář mladých patologů s mezinárodní účastí a 45. Sjezd českých patologů, Evropské školící centrum, Litomyšl
10.–12. 4. 2019	Posgraduální kurz v neurochirurgii, FN Hradec Králové
12.–13. 4. 2019	Mezioborové sympozium v ambulantní i klinické praxi, ORL Hradec Králové
13.–14. 4. 2019	Komplexní screening sluchu novorozenců a dětí v ambulantní i klinické praxi, FN Hradec Králové, učebny Psychiatrické kliniky
25.–27. 4. 2019	Hradecké pneumologické dny, Hradec Králové
10.–11. 5. 2019	XVIII. Setkání lékařů ČR a SR v Litomyšli – www.astmalitomysl.cz, Smetanův dům, Litomyšl

Mezinárodní konference studentů doktorských studijních programů – již po patnácté v Hradci Králové

Ve dnech 22.–23. 11. 2018 se ve Výukovém centru Lékařské fakulty v Hradci Králové v areálu Fakultní nemocnice konala 15. Mezinárodní lékařská postgraduální konference „New Frontiers in the Research of Ph.D. Students“. Jde o významnou vědeckou akci, a proto považuji za vhodné seznámit s tímto setkáním i čtenáře SCANU.

Patnácté, trochu jubilejní setkání mě vede k tomu, že jako účastník těchto konferencí od samého počátku, velmi stručně připomenu začátky této velmi úspěšné aktivity. V roce 1995 jsme na fakultě akreditovali a zahájili zcela nový studijní program, tzv. doktorské studium zakončené titulem Ph.D. Od začátku bylo našim cílem umožnit zájemcům kvalitní vědeckou přípravu, ke které neodmyslitelně patří prezentace výsledků na mezinárodních konferencích a komunikace s kolegy ve vyspělých zemích. A právě to nás přivedlo k myšlence uspořádat konferenci studentů doktorských programů na lékařských fakultách. U zrodu této myšlenky bylo několik akademických představitelů fakulty: prof. I. Šteiner, prof. V. Palička, prof. Z. Zadák a moje maličkost. Důležitou roli sehrála také Mgr. I. Bartáková, která v prvních ročnících zajistila finanční podporu od firmy Johnson & Johnson, s.r.o., a Ing. J. Tilšar za Nadaci pro rozvoj v oblasti umělé výživy, metabolismu a gerontologie. Spolupořadatelem konference byla Fakultní nemocnice Hradec Králové. V roce 2004 se tak uskutečnily první „Královehradecké lékařské postgraduální dny“, s podtitulem „Nové výzkumné směry v doktorandských pracích lékařských fakult“. V prvních dvou letech (2004 a 2005) se konference zúčastnili jenom studenti českých a slovenských lékařských fakult. Již na prvním ročníku kvalitou prezentací hodnotila odborná porota. Konference se v té době konaly v Hotelu Amber Černigov. Třetí ročník v roce 2006 již byl v angličtině a hodnotící porota byla složena z mezinárodních odborníků, z nich tři (prof. Soeters, prof. Lacković a Dr. Liebers) pracují v porotě až do dnešní doby.

O roku 2007 se změnil organizační rámec konference, pořadatelé byla Lékařská fakulta v Hradci Králové, Fakultní nemocnice Hradec Králové, sponzorem firma Johnson & Johnson a konference se zúčastnili studenti z několika evropských zemí. Ve stejném roce se také zrodilo logo konference, které používáme do dnešní doby. Autorem elegantního grafického návrhu je prof. MUDr. Pavel Žáček.

Od roku 2009 platí současný jedinečný formát konference, organizace celé akce je plně v gesci Lékařské fakulty. Konference má omezený počet účastníků (35–40), všichni studenti jsou nominováni vedením svých fakult, zpravidla to jsou vítězové fakultních kol vědeckých konferencí studentů DSP. Konference je mezioborová, jednání probíhá v jedné sekci. Naše fakulta hradí všem přednášejícím studentům cestovní a pobytové náklady. Hradíme také cestovní náklady pro mezinárodní porotu. Mezinárodní porota hodnotí všechny přednesené práce a nejlepší z nich navrhuje k finančnímu ocenění, které také zajišťuje naše fakulta. Tyto základní pre-

misy se ukázaly jako správné, důkazem toho je, že i po 15 letech je o konferenci zájem a setkání plní svůj hlavní účel.

Od samého počátku měla naše konference velkou podporu ze strany vedení Univerzity Karlovy, vždy s konala pod záštitou rektora UK. Náklady na organizování konference se pohybují ve výši 650 tis. Kč. V posledních deseti letech většinu finančních nákladů hradíme z grantů Univerzity Karlovy. Na tomto místě je třeba vyjádřit vedení Univerzity Karlovy a upřímné poděkování za dlouhodobou podporu této aktivity.

Pokud se týče počtu účastníků byl 15. ročník soutěžní přehlídky prací studentů doktorských studijních programů byl na obdobné úrovni jako v předchozích letech. Konference se účastnilo 35 studentů DSP z 11 evropských zemí (ČR, Gruzie, Nizozemí, Maďarsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Slovensko, Velká Británie, Německo, Chorvatsko). V průběhu dvou dnů zaznělo 31 přednášek a vědecká úroveň prezentovaných prací byla opět velmi vysoká.

Konferenci zahájil děkan fakulty prof. J. Mandák, který připomněl dlouhou tradici a jedinečnou koncepci konference. Konference je záměrně multioborová, neprobíhá ve specializovaných sekcích. Studenti mají možnost seznámit se s metodickými přístupy a s výsledky práce kolegů z jiných oborů. A někteří toho velmi dobře využili, diskuse byla velmi kvalitní.

V souladu s výše uvedenými pravidly byla i v roce 2018 ustanovena mezinárodní porota, která hodnotila všechny

Odborná porota

přednesené práce. V porotě zasedalo 8 osobností, které měly nelehký úkol, u každé přednesené práce ohodnotit vědeckou úroveň, kvalitu prezentace a kvalitu diskuse. Členy poroty byli špičkoví vědci z Nizozemí, Chorvatska, Maďarska, Německa, Portugalska, Rakouska, Velké Británie a České republiky. Jmenovitě:

Profesorka Margarethe Geiger, z Lékařské fakulty ve Vídni
Professor John Greenman z University of Hull ve Velké Británii

Prof. Gabor Kovacs z Lékařské fakulty University Pécs, Maďarsko

Prof. Zdravko Lacković z Lékařské fakulty v Záhřebu, Chorvatsko

Dr. Thorsten Liebers z Lékařské fakulty v Drážďanech, Prof. Deolinda Lima z Lékařské fakulty v Porto v Portugalsku, Prof. Peter Soeters z Lékařské fakulty University Maastricht, Holandsko

Předsedou komise jsem byl určen já.

Práce v hodnotící porotě je velmi náročná, všichni členové komise musí být přítomni a plně soustředěni během všech přednášek, tedy dva plné pracovní dny. Přesto mnozí členové poroty jezdí do Hradce Králové opakovaně a členství v porotě si velmi váží, shodně také konstatovali, že úroveň prací studentů doktorských studijních programů na této konferenci byla velmi vysoká a mnohé z prací nepochybně přinesou výrazný pokrok v medicínských oborech.

Mezinárodní porota ve velmi náročném hodnocení posuzovala vědeckou úroveň prezentovaných prací, způsob přednesu a schopnost v diskusi obhájit své názory a reagovat na podněty ostatních. Z tohoto pohledu byla konference jistě přínosná pro naše studenty DSP, kterých se zúčastnilo relativně dost, i když do plného počtu jistě mnoho chybělo.

Na závěr konference v pátek večer proběhlo ve Sloupové síni v prostorách Lékařské knihovny slavností vyhlášení výsledů, předání diplomů a peněžních cen pro nejlepší studenty. Prof. MUDr. Jiří Mandák, Ph.D. ocenil organizaci konference a práci odborné poroty. Především ale vyhlásil výsledky „soutěže“, tak jak je navrhla mezinárodní vědecká porota. O velmi vyrovnané úrovni přednášek a prezentujících studentů svědčí to, že na prvních místech byly nepatrné bodové rozdíly v hodnocení. Porota udělila čtyři třetí ceny.

Na třetím děleném místě se shodným počtem bodů se objevily tyto čtyři práce:

- Ana Babić Perhoč z Univerzity Záhřeb v Chorvatsku, s prací „Cognitive and Metabolic Effects of Oral Galactose in Streptozotocin-induced Rat Model of Sporadic Alzheimer's Disease“.
- Natasha Rickett z Univerzity Liverpool ve Velké Británii, s prací „Determinants of Patient Survival Following Acute Ebola Virus Infection“.
- Judith Wenzina z Univerzity Vídeň v Rakousku, s prací „Inhibition of P38 RE-expresses E-cadherin and Prevents Vascular Invasion in Melanoma“.
- Holly Wilkinson z Univerzity Hull ve Velké Británii, s prací „A Mechanistic Role for CXCR2-Mediated Cellular Senescence in Diabetic Wound Repair“.

Vyhlášení vítězů 15. ročníku mezinárodní konference

Na druhém místě se umístila práce: Zdeněk Škrott z Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, s prezentací na téma: „Alcohol-abuse Drug Disulfiram Targets Cancer via p97 Segregase Adaptor NPL4.“

Na prvním místě se umístila práce Elisabeth Boudriot z Technické univerzity v Drážďanech s prací „The Role of Ve-cadherin Expression in Triple Negative Breast Cancer Cells for Lymphatic and Vascular Extravasation“.

Všem oceněným blahopřeji!

Je velmi potěšitelné, že mezi oceněnými pracemi se objevila práce z České republiky, a to dokonce jako práce velmi úspěšná. Z pohledu naší fakulty nás mrzí, že ani v letošním roce se naši studenti neumístili na předních místech.

Lze konstatovat, že cíle konference byly zcela naplněny. Konference umožnila setkání studentů DSP z celé Evropy a navázání pracovních i osobních kontaktů. Rovněž pomohla porovnat úroveň vědecké práce studentů zúčastněných fakult. Přiblížila různé obory medicíny a v nich dosažené výsledky všem účastníkům. V neposlední řadě měli účastníci konference příležitost vystoupit před širokým obecním s výsledky své práce, obhájit je v anglickém jazyce a získat cennou zpětnou vazbu. Je potěšující, že i práce studentů českých lékařských fakult byly přijaty se zájmem, i když ne všechny patřily do první poloviny pomyslného pelotonu. O významu konference svědčí také vyjádření členů odborné poroty, kteří akci považují za velmi přínosnou. Je velmi potěšitelné, že i názory a hodnocení studentů - účastníků konference jsou velmi kladné: oceňují mimořádnou příležitost seznámit se s výsledky kolegů, najít motivaci pro vlastní vědeckou práci a mohou navázat nové osobní kontakty. Já osobně považuji za významné také to, že za 15 let se konferencí zúčastnilo 100 zahraničních studentů, kteří se seznámili s naší fakultou a představují významný potenciál pro další spolupráci.

Výsledky konference, sborník i fotografie z průběhu akce jsou na webu fakulty ([https://www.lfhk.cuni.cz/Students/Doctoral-Study-\(Ph-D-\)/Medical-Postgraduate-Conferences/](https://www.lfhk.cuni.cz/Students/Doctoral-Study-(Ph-D-)/Medical-Postgraduate-Conferences/)).

Závěrem mám dobrou zprávu. Kolegium děkana vyhodnotilo průběh a přínos této konference a děkan fakulty prof. MUDr. Jiří Mandák, PhD. rozhodl o tom, že i v roce 2019 se naše fakulta ujme organizace této konference. Měla by se konat 21. a 22. listopadu 2019 ve Výukovém centru. Již nyní vyzývám naše studenty DSP, aby se na konferenci připravovali a pomohli nám splnit tajné přání, aby se zástupce naší fakulty objevil na stupních vítězů.

A na úplný závěr chci poděkovat všem, kteří se podíleli na organizačním zabezpečení této konference. Ocenění si zaslouží předsedové jednotlivých sekcí, kteří zvládli svoji roli velmi profesionálně. Jmenovitě patří moje poděkování paní Petře Malé, které měla na starosti administrativní a logistické zajištění konference a zvládla to velmi dobře.

Prof. MUDr. RNDr. Miroslav Červinka, CSc.
předseda odborné poroty, hlavní řešitel projektu

Hradecký kardiologický den

Kardiologická klinika uspořádala 13. 12. 2018 ve Výukovém centru LF UK v areálu FN pod záštitou ředitele FN Hradec Králové prof. MUDr. Vladimíra Paličky, CSc., děkana LF UK v Hradci Králové prof. MUDr. Jiřího Mandáka, Ph.D. a České společnosti kardiologické chirurgie již tradiční Hradecký kardiologický den.

Velmi nás potěšila účast předsedy ČSKVCH doc. MUDr. Petra Němce, emeritního ředitele CKTCH Brno prof. MUDr. Jana Černého a dalších osobností.

Na akci se zaregistrovalo celkem 160 účastníků z řad lékařů, sester, studentů a dalších návštěvníků.

Úvodní slovo pronesl děkan LF UK v Hradci Králové prof. MUDr. Jiří Mandák Ph.D., který ve své přednášce připomenul 90 let budování areálu Fakultní nemocnice v Hradci Králové. Konkrétně zmínil a též na historických obrázcích ukázal, jak rychle byly vybudovány původní pavilony nemocnice. Přitom jsou tyto původní budovy po přestavbách dodnes funkční a i dnes si můžeme uvědomovat, v jak působivém architektonickém stylu jsou budovy postaveny. Prof. Mandák též zdůraznil propojení Lékařské fakulty s Fakultní nemocnicí a zmínil odvážné perspektivní projekty (výstavba nového pavilonu chirurgických oborů s rekonstrukcí Bedrnova pavilonu). Taktéž nanesl současnou problematiku dostavby kampusu lékařské fakulty.

Rozvoj technologií využívaných v kardiologii připomněl ve své vtípně laděné přednášce: Od koňských povozů k robotické kardiologii doc. MUDr. Pavel Žáček. O robotické technologii a jejím potenciálu pro kardiologii pohovořil MUDr. Štěpán Černý z Nemocnice na Homolce, Praha. Přednosta Kardiologické kliniky FN UP v Olomouci prof. MUDr. Vladimír Lonský přednášel o historii mimotělního oběhu ve FN HK. Ve své přednášce ocenil přínos pana Jaroslava Kubíčka, který jako perfuzionista stál při začátcích operací srdce s použitím mimotělního oběhu. Pan Kubíček na konferenci obdržel z rukou děkana pamětní list za celoživotní práci pro FN. Prof. Jan Harrer zmínil ve své přednášce úskalí a rizika miniinvazivních revascularizačních výkonů koronárních tepen. Před-

náška vycházela ze zkušeností velkého souboru takto operovaných pacientů (více než 1200). O Mitraclipu a zkušenostech s touto technologií v léčbě mitrální regurgitace hovořil MUDr. Pavel Polanský. MUDr. Jan Raupach prezentoval své zkušenosti s endovaskulární léčbou komplikací hybridního stentgraftu u disekce aorty typu A. Prof. Jan Vojáček uvedl pěkně dokumentovanou videokazuistiku remodelace aortálního kořene při řešení aortální disekce typu A.

Potěšila nás též aktivní účast spolupracujících pracovišť v podobě přednášky primáře MUDr. Jana Matějky (Pardubice): Geriatrická křehkost u nemocných podstupujících kardiologický výkon. Zajímavá byla též přednáška primáře MUDr. Pavla Nedbala o spolupráci Interního oddělení Liberecké nemocnice s našim pracovištěm při péči o pacienty, kteří potřebují náročnou rekonstrukci aortomitrální kontinuity (UFO procedura).

Současnou úroveň katetrových implantací aortální chlopně (TAVI) přednesl MUDr. Josef Bis. MUDr. Miroslav Brtko přednesl přednášku o možnostech katetizační léčby totálních koronárních okluzí.

Vítaná byla též aktivní účast mladých kardiologů (MUDr. Mikita Karalko, MUDr. Ján Gofus a MUDr. Martin Děrgel) s dobře připravenými prezentacemi.

Jak bývá při Hradeckém kardiologickém dni zvykem, byla při akci zastoupena i hrudní chirurgie přednáškou MUDr. Lukáše Maršíka, který informoval posluchače o trendu miniinvazivních přístupů v hrudní chirurgii.

Hradecký kardiologický den 2018 byl pořádán u příležitosti 90. výročí založení areálu Fakultní nemocnice v Hradci Králové. Z přednášek hodnotících vlastní práci, které na letošní akci zazněly vyplynulo, že provádíme kvalitní medicínu, která obstojí při srovnání s vyspělým světem. Potěšilo nás, že se na akci podílela aktivní účastí spolupracující pracoviště z Pardubic a Liberce. Také účast našich mladých kardiologů měla dobrou úroveň. Na závěr poděkovali organizátoři akce všem, kteří přispěli k příjemné atmosféře akce.

*Prof. MUDr. Jan Harrer, CSc.,
Prof. MUDr. Jan Vojáček, Ph.D.*

Imunohistochemie ve službách historie

JAN BETLACH, ALEŠ RYŠKA

Vyšetření imunohistochemickými a molekulárně patologickými metodami má nenahraditelný význam v současné diagnostické praxi a výsledky těchto metod jsou dnes standardním doplňkem morfologického nálezu v bioptických i autoptických vzorcích. Studii zabývajících se uchováním antigenů v archivovaných tkáních není mnoho; navíc jde ve většině případů o práce zabývajících se materiálem poměrně recentním, archivovaným maximálně několik málo desetiletí. Na neobvyklé a historicky zajímavé kazuistice biskupa královéhradecké diecéze, který zemřel před 62 roky, demonstrujeme možnosti imunohistochemického vyšetření na historickém materiálu s cílem pokusit se ex post určit původně neidentifikované primární sídlo diseminovaného nádoru.

Dne 12. listopadu 1956 na klinice tehdejší Vojenské lékařské akademie Jana Evangelisty Purkyně v Hradci Králové zemřel v nedožitých 88 letech sídelní římskokatolický biskup Mořic Pícha; následující den byl pitván v Ústavu patologické anatomie (dnes Fingerlandův ústav patologie LF UK a FN). Hlavním nálezem byl maligní nádor diseminovaný na viscerálním i parietálním peritoneu, jehož primární lokalizace nebyla nalezena. Mikroskopicky se jednalo o adenokarcinom a pomocí tehdejších metodik nebylo možné primární původ nádoru blíže specifikovat. Tkáňové vzorky zalité v parafinu byly uloženy v archivu ústavu a nyní, po více než 60 letech, tedy bylo možné zhotovit nové histologické řezy a vyšetřit je novými histochemickými a imunohistochemickými metodami.

Z vyšetřovaných markerů (CK7, CK20, TTF1, WT1, MOC31, BER-EP4, HMB45, SOX10, CDX2 a E-cadherin) byla prokázána mapovitá středně silná cytoplazmatická pozitivita při použití dvou klonů necytokeratinového epiteliálního markeru EpCAM (MOC31 a BER-EP4), a dále difuzní silná exprese CK7. Imunofenotyp nádoru tak ukazoval na původ karcinomu nejspíše v oblasti horního GIT (gastro-ezofageální junkce, žaludek), případně na pankreatobiliární původ. Spolu s makroskopickým sekčním nálezem srůstů v oblasti žlučníku, extrahepatálních žlučových cest a duodena, lze proto usuzovat na primární původ nádoru právě z této oblasti.

Na tomto místě nelze nepřiblížit slavnou královéhradeckou historickou osobnost biskupa M. Píchy.

ThDr. Mořic Pícha, O.S.L.J. (člen špitálního Řádu svatého Lazara Jeruzalémského), 22. sídelní biskup královéhradecké diecéze v letech 1931–1956 se narodil 18. dubna 1869 v Šebetově u Blanska. Studia filozofie a teologie v Římě jej předurčovala k církevní kariéře. Kněžské svěcení přijal v římské bazilice S. Giovanni in Laterano. V letech 1897–1901 byl ceremoniářem pražských arcibisku-

Mořic Pícha

pů, v roce 1911 získal doktorát teologie na Karlově univerzitě. Postupně se stal kanovníkem metropolitní kapituly u sv. Víta, kancléřem arcibiskupské konzistoře, radou církevního soudu a generálním vikářem. Proslul jako znalec církevního práva. V roce 1931 byl papežem Piem XI. (1851–1939) jmenován biskupem v Hradci Králové a slavnostně intronizován v katedrále sv. Ducha 6. prosince 1931. Jeho devizou bylo SOBRIE JUSTE PIE (Mírně, Spravedlivě, Zbožně). Ve svém působení se zaměřil především na charitativní a misionářskou činnost a také na opravy církevních památek v diecézi. Vrcholem jeho obnovitelského díla byla rozsáhlá oprava a restaurování interiéru katedrály sv. Ducha v letech 1939–1941. Diecézi vedl pevnou rukou, byl vnímán jako přísný biskup. Byl osobností pevné víry, ušlechtilosti a noblesy. Jeho

suchý humor nebyl vždycky chápán. Potrpěl si ve všech ohledech na dokonalost a vytříbený životní styl. Při slavnostních příležitostech se podávalo vybrané menu podle západoevropských zvyklostí. Jeho zálibou byl lov; od 30. let vlastnil automobil a dokonce se stal členem československého automobilklubu. Měl rád zvířata, v rezidenci mu dělali společnost pes s kanárkem. Od školních let měl v oblibě matematiku, rád si pro zábavu a bystření mysli počítával rovnice.

Během života prodělal běžná onemocnění. V pokročilém věku byl dvakrát operován, údajně pro melanom, věhlasnými královéhradeckými chirurgy prof. Rudolfem Petrem v roce 1949 a prof. Janem Bedrnou v roce 1950; bližší údaje ani biopsie se již nepodařilo dohledat. Prof. Pantaleon Sazama, přednosta stomatologické kliniky, se před časem zmiňoval, že pan biskup si po celý život zachoval kompletní zcela zdravý chrup. Jinak ovšem nevedl příliš zdravou životosprávu; denně prý vykouřil 40–80 cigaret. Opakovaně jezdil na léčení do Karlových Varů. Diecézi úspěšně převedl těžkým obdobím okupace a druhé světové války. Na jejím sklonku byl státním ministrem protektorátu Karlem Hermannem Frankem (1898–1946) donucen k napsání dopisu papežovi, v němž by ho upozornil na nebezpečí bolševizmu. Pícha dopis skutečně napsal, ovšem s dovětkem, že největším přáním českého lidu je zbavit se nacistického jha a oproti původní dohodě psaní zapečetil. Týž den byl dopis zvláštním kurýrem a letadlem doručen do Německa apoštolskému nunciovi. Zda dopis svatý Stolec dostal a nějak na něj reagoval, není známo. Papež Pius XII. (1876–1958), který byl Píchovým spolužákem na fakultě církevního práva v Římě, dobře znal jeho schopnosti a pevný charakter. Záměr jmenovat Píchu hned po válce pražským arcibiskupem a kardinálem byl však zmařen, patrně na zákrok československé vlády. Tím se biskupovy perspektivy nadobro uzavřely a jeho postavení se už jen zhoršovalo

úměrně propadajícímu se postavení církve ve státě. Na pokyn Vatikánu stačil ještě na biskupa tajně vysvětit třicetiletého Karla Otčenáška (1920–2011).

V červnu 1949 byl na biskupskou konzistoř dosazen zmocněnec ministerstva školství a do vrátnice rezidence příslušník StB v civilu. V květnu 1950 byl Pícha ve svém sídle internován a na každém kroku jej hlídali dva strážci. I v tomto těžkém postavení se choval statečně a klidně. Po složení tzv. slibu věrnosti republice o rok později byla jeho izolace zrušena. Pícha byl ovšem postaven mimo úřad a správu diecéze vykonával kapitulní vikář Ladislav Hronek, který s režimem spolupracoval.

Biskupův zdravotní stav se začal zhoršovat. Pod trvalým dohledem byl i při hospitalizacích v hradecké nemocnici. Zprávy o něm podával bývalý zaměstnanec nemocnice soudruh Fuks. V jeho výpovědi z února 1950 se píše: „U biskupa jsou stále sestry a jeho sekretář Rykýř... Fuks

prohlásil, že mluvil s doktorem, který je dobrý soudruh a který říkal, že by panu biskupovi pomohli do nebe, ale že se to nějak nevede, protože je stále u něho nějaká návštěva. Dále Fuks prohlásil, že ani on sám ani doktor neztrácí naději, že se to nějak podaří. Mluvil též o injekci, která by oslabil biskupovo srdce.“ Zlomený a těžce zkoušený biskup mohl občas veřejně vystoupit, biřmovat, celebrovat bohoslužby v katedrále a o velkých svátcích sloužit pontifikální mše. Zemřel 12. listopadu 1956 ve večerních hodinách a o týden později byl podle svého přání pochován do hrobky na hřbitově v Chrasti u Chrudimi.

Tento příspěvek je zkrácenou a upravenou verzí článku publikovaného in extenso s fotodokumentací v časopise Česko-slovenská patologie 2019/2.

Zdroj fotodokumentace:
<http://www.apostolische-nachfolge.de/Czechoslovakia.htm>

Den otevřených dveří LF HK

V sobotu 12. ledna, za hojného zájmu téměř sedmi stovek návštěvníků, se v budově Výukového a výzkumného centra ve Zborovské ulici konal Den otevřených dveří Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Hradci Králové. Všichni, kdo v deštivém dopoledni přišli, získali základní informace o přijímacím řízení, o fakultě a o studiu medicíny. Otázky zodpovídali především akademičtí pracovníci odpovědní za tvorbu jednotlivých částí přijímacího testu, který je standardně tvořen otázkami z chemie, biologie, fyziky a somatologie. Vzhledem k tomu, že Lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Hradci Králové úzce spolupracuje s Fakultou vojenského zdravotnictví Univerzity obrany a připravuje do praxe i budoucí vojenské lékaře, byli na Dni otevřených dveří přítomni také zástupci Fakulty vojenského zdravotnictví a odpovídali na řadu dotazů.

Získat informace přišli zájemci o všechny studijní programy, které Lékařská fakulta v Hradci Králové nabízí pro příští akademický rok, jedná se o magisterské studium všeobecného nebo zubního lékařství a bakalářské studium ošetrovatelství. Velký zájem byl tradičně o prohlídku pracovišť fakulty. Zpřístupněny byly vybrané laboratoře v budově kampusu ve Zborovské ulici, dále některá pracoviště v budově teoretických ústavů na Šimkově ulici a samozřejmě také Stomatologická klinika ve FN HK.

Budoucí uchazeči o studium měli možnost se také sekat se současnými studenty medicíny a získat informace i od nich. Nejčastěji se ptali, z čeho se mají učit na přijímací řízení a jak se mají co nejlépe připravit, padali také dotazy na cenu vybavení pro studenty zubního lékařství, zajímali se i o bydlení na kolejích. -red-

NOVÉ KNIHY

ČEPIČKÝ, Pavel, ed. **Kapitoly z diferenciální diagnostiky v gynekologii a porodnictví.** Praha: Grada Publishing, 2018, xiv, 205 s. ISBN 978-80-247-5604-2.

Po 45 letech se objevuje na našem odborném knižním trhu nová publikace s tématem diferenciální diagnostiky v gynekologii, doplněná o některé diferenciálně diagnostické problémy porodnické. Kniha je určena gynekologům a porodníkům na všech typech pracovišť a dále perinatologům, chirurgům, sestrám specialistkám – porodním asistentkám, ale i medikům. Poskytuje vypracované okruhy otázek, které lze využít jak k přípravě na atestaci, tak i ke zkouškám z oboru.

Perspektivy českého zdravotnictví v roce 2019

Rok 2019 je rokem realizace reforem, které vychází ze stávající koncepce ministerstva zdravotnictví. Je však třeba představit, že dochází k významným změnám v oblasti zdrojů oproti původním předpokladům. Dochází k sumaci několika nepříznivých vlivů s dopadem na ekonomiku zdravotnických zařízení. Postupně nastává ochlazování ekonomiky a vysoký nadváběr v pojistném se již nepochybně nebude opakovat. Ministerstvo zdravotnictví přišlo s návrhem valorizace pojistného za státního pojištěnce, neboť ten je výrazně podfinancován. S podobnými principy pracuje i opoziční parlamentní návrh. S návrhem však překvapivě nesouhlasí odboráři, kteří preferují každoroční vyjednávání, zřejmě pod dojmem zvyšování svého hypotetického vlivu v systému. S podobně překvapujícím návrhem však přichází i Ministerstvo financí. To pro jistotu navrhuje pojistné za státní pojištěnce zrušit vůbec pod zatím ne zcela detailně specifikovanou vizí zvýšení odvodů na zdravotní pojištění pro ekonomicky aktivní skupiny populace se slibovanou kompenzací na daních. Takovýto zásadní zásah do systému může vyvolat značnou nestabilitu a v rezortu způsobuje významné obavy zejména s ohledem na slibované úspory, kdy jednotlivá ministerstva mají k 1. 1. 2020 zredukovat svůj personál o 10 % a jen ministerstvo zdravotnictví má ušetřit minimálně 1,2 miliardy korun.

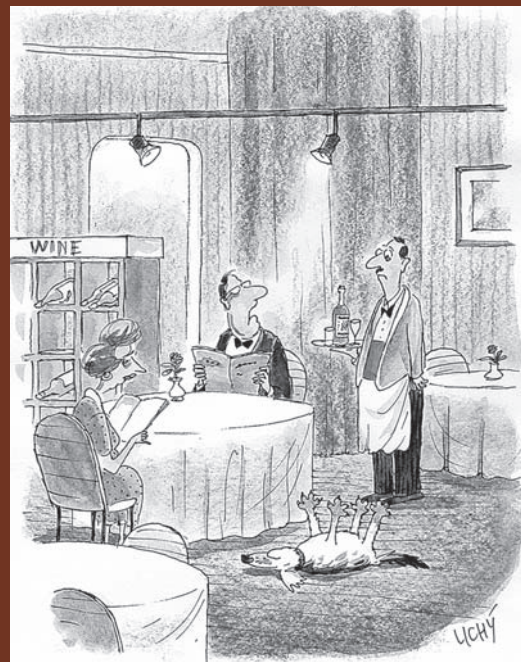
Takováto redukce může být provedena pouze na vrub významných kapitol MZ, zejména investic. Investiční politika vč. strategických investic by tímto krokem byla významně ovlivněna, neboť v příštím období dojde i k dalším negativním fenoménům, které budou komplikovat realizaci plánovaných a již schválených investic. Jedním z nich je významné navýšení stavebních prací, kdy např. projekt Urgentní příjem Vinohradské nemocnice původně nákladově odhadovaný na 4,5 mld. korun by se ve stávajících podmínkách posunul až na hranici 7 mld. korun. Podobně náklady na přestavbu Bedrnova pavilonu v Hradci Králové by mohly dosáhnout až 3,5 mld. korun. Dalším negativem je požadavek na třicetiprocentní spoluúčast jednotlivých příjemců dotačních prostředků. Takováto rozsáhlá investice by vyžadovala vygenerování více než 1 mld. korun, což je v napjaté ekonomické situaci velkých nemocnic naprosto nereálné.

V kombinaci s tím přichází vysoké nároky na mzdové nárůsty různých skupin, které bezezbytku spotřebují jakýkoliv nárůst prostředků, který meziročně do resortu vstupuje, a vlastní rozvoj systému je tedy velmi limitován. V podstatě narůstá pouze objem a kvalita centrové péče.

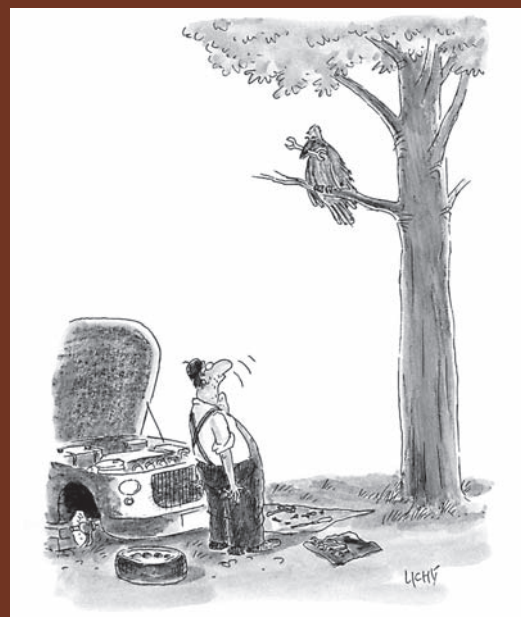
V roce 2019 budou nadále pokračovat intenzivní práce na systému DRG Restart. První analýzy ukazují, že jeho praktická realizace nebude vůbec jednoduchá, protože ve významném procentu diagnóz ukazuje odlišné náklady mezi malými a velkými zařízeními, které jsou logicky dány např. vyšším ubytovacím standardem, vyššími fixními náklady na vybrané procedury, ale i vyššími náklady na kvalifikovanější personál. Pokud by tento postulát nebyl zohledněn v reálných úhradách a byl by akceptován princip stejné úhra-

dy za stejnou diagnózu, mohlo by to vést k mnohamilionovým propadům ve financování velkých nemocnic. Tato diskuse bude nepochybně dominovat po řadu následujících měsíců tak, aby systém sice realizoval logický princip rovných úhrad, avšak reflektoval výše popsaná specifika. V opačném případě

HUMOR LÉČÍ...

NEVÍTE, CO SI OBJEDNAL TEN PES ?

autor Lubomír Lichý
www.lichy-kresby.cz

by se celý segment fakultních a krajských nemocnic mohl dostat do výrazně červených čísel.

V oblasti vzdělávání je snaha dokončit veškeré navazující normy na inovované zákony č. 95 a 96/2004 Sb. a vytvořit tak predikovatelný model postgraduálního vzdělávání lékařů, farmaceutů i nelékařských profesí, který bude srozumitelný pro mladé absolventy. Velké diskuse se vedly nad budoucností praktických dětských lékařů, kdy stávající sloučení oboru nevedlo k zvýšení prostupnosti systému a v tuto chvíli nevidíme příliš mnoho řešení, aby tento systém mohl alespoň elementárním způsobem fungovat. Při průměrném věku PLDD 59 let je zřejmé, že je ročně do systému nutné vpustit přibližně 100 lékařů, aby se tento extrémně vysoký průměrný věk začal snižovat. Zdá se, že jediným kompromisním řešením mezi oběma znesvářenými tábory (pediatři a PLDD) je opětovné rozdělení oboru na pediatrii a praktické dětské lékařství. Ovšem za zachování jednotné atestace v délce 4,5 roku, v rámci které bude umožněno využít 6 měsíců volitelných a v případě praktických lékařů tak např. strávit posledních 6 měsíců již v akreditované praxi.

Prioritním úkolem je reforma primární péče, která v tuto chvíli vstupuje do fáze realizace pozičního dokumentu, který byl v rámci pracovní skupiny připraven. V současnosti budou probíhat již konkrétní práce na dílčích prioritách, které byly odsouhlaseny. Jednou z klíčových je i reforma lékařské pohotovostní

služby. Zásadní změnou by měl projít systém rezidenčních míst, kdy chceme odstupňovat platby podle lokality a podle oboru tak, abychom motivovali mladé lékaře pracovat i v odlehlejších regionech a méně atraktivních oborech. Diskutuje se o určité formě stabilizačních dohod, které by znamenaly závazek ne ke konkrétnímu zařízení, ale k České republice, a které by se uplatnily pouze v případě, že dotyčný jedinec čerpal na residenční místo dotaci. V případě odchodu mimo republiku by pak měl povinnost uhradit zpětně určitou část této dotace.

Rok 2019 může být zlomový v řadě oblastí, kde jsou realizovány systémové změny. Jedná se o následnou a dlouhodobou péči, paliativní péči, reformu psychiatrické péče, reformu systému poskytování dotačních programů, reformu lékárenské péče, optimalizaci sítě zdravotnických zařízení ve spolupráci se zdravotními pojišťovnami, aplikaci nových přístupů k institucionálnímu financování ve vědě, optimalizaci rehabilitační péče apod.

Z hlediska legislativních změn nás čeká zejména novela zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování.

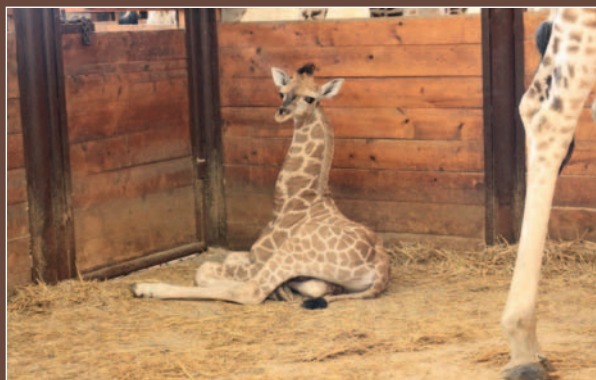
Přes relativně náročné změny systém nadále vykazuje vysokou výkonnost a úroveň zdravotní péče v ČR patří k nejvyšším v rámci Evropy, což potvrdila i zpráva OECD.

*Prof. MUDr. Roman Prymula, CSc., Ph.D.
náměstek ministra pro zdravotní péči*

Safari Park Dvůr Králové – Jedeme do Afriky!

Safari Park Dvůr Králové nabízí africké zážitky a v letošním roce se opět chlubí novými přírůstky. V pořadí 46. nosorožec černý se narodil v prosinci 2018. Matkou je dvanáctiletá samice Maisha, otcem je samec Mweru, nový přírůstek je sameček. Skupina černých nosorožců v Safari Parku ve Dvoře Králové má nyní 19 jedinců, je to nejvíce v historii zahrady. Žije zde také největší největší skupina žiraf chovaných mimo Afriku. Pavilon Africká savana poskytuje jednak domov slonům, tak i hrabáčům, kteří se v královédvorském Safari Parku zabydleli v roce 2015.

Zdravotnické vzdělávání v Hradci Králové

1. OŠETŘOVATELSKÁ ŠKOLA

Současná podoba školy

Význam ošetřovatelské péče uznalo nařízení rakouského ministerstva vnitra o ošetřování nemocných provozovaného z povolání ze dne 25. 6. 1914, které také legalizovalo zřízení ošetřovatelských škol a současně stanovilo jejich organizační strukturu a obsahovou náplň. Jednou z nejdůležitějších zásad tohoto nařízení bylo zřizování ošetřovatelských škol jen při nemocnicích, které zajistí praktickou výuku v nejdůležitějších oborech. Uvedené nařízení dovolovalo zřizovat školy také náboženskými korporacím. Vývoj ošetřovatelství

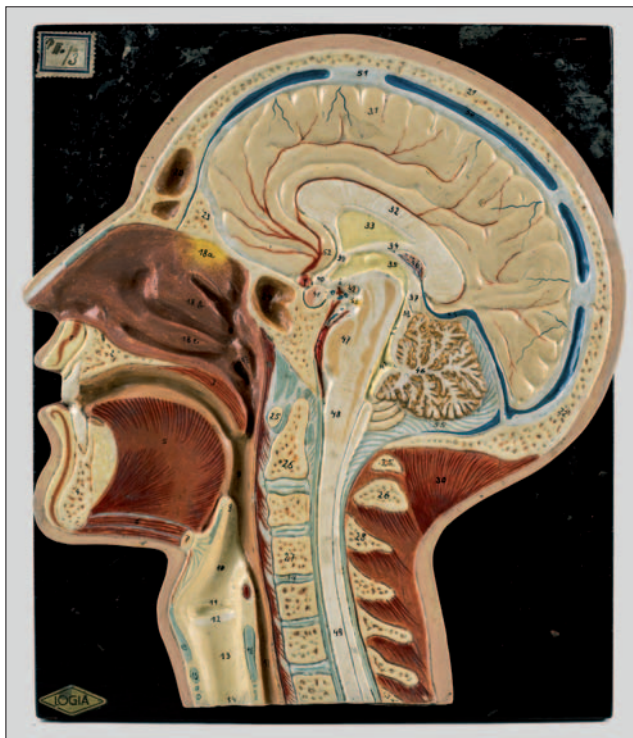
po vzniku Československé republiky v roce 1918 byl ovlivněn tímto nařízením, jelikož nová republika převzala rakousko-uherský právní systém. V samostatné Československé republice došlo k významnému rozvoji ošetřovatelského školství, na kterém měla velký podíl dr. Alice Masaryková. Na základě jejího pozvání přijely do ČSR tři sestry amerického Červeného kříže, aby pomohly vypracovat koncepci výuky a výchovy československého ošetřovatelství. Československý červený kříž převzal v roce 1920 na deset let do správy také První českou

Budova Ošetřovatelské školy v Hradci Králové, 30.–40. léta 20. století, sbírka MVČ

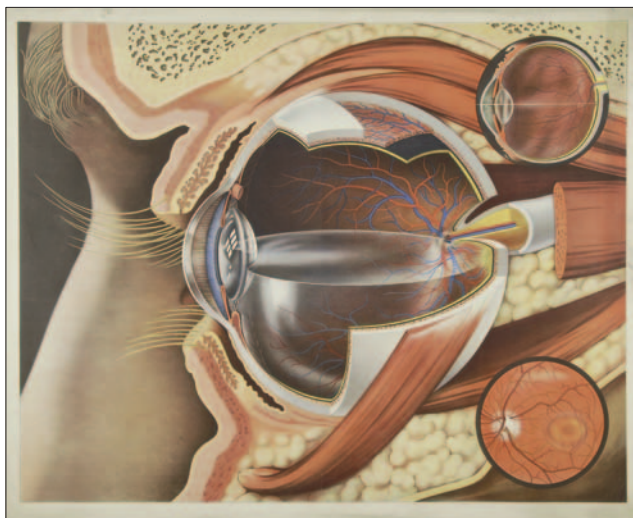
Tablo absolventek ošetřovatelské školy v Hradci Králové, sbírka MVČ

Učební pomůcka – hlava reliéf na desce, sbírka MVČ

ošetřovatelskou školu v Praze, která od roku 1931 fungovala škola jako Česká státní ošetřovatelská škola.

V roce 1935 se na kongresu katolických ošetřovatelek v Římě zrodila myšlenka založit v Čechách druhou ošetřovatelskou školu. Vedení kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka ve spolupráci s královéhradeckou Okresní ne-

Škoní obraz – lidské oko, 1939, sbírka NPMKJAK

mocnicí tuto myšlenku podpořilo a rozhodlo se založit ošetřovatelskou školu právě v Hradci Králové, kde v roce 1928 byla otevřena nová moderní nemocnice.

KONGREGACE ŠEDÝCH SESTER III. ŘÁDU SV. FRANTIŠKA V HRADCI KRÁLOVÉ

Kongregace Šedých sester byla založena v Praze v roce 1856. Původním posláním bylo bezplatné ošetřování nemocných, starých a chudých opuštěných lidí a pečovatelská

služba. Později působily sestry v nemocnicích a také při ošetřování raněných během válečných konfliktů. V Hradci Králové začaly členky kongregace působit již 8. října 1889, kdy prvních pět sester nastoupilo do zdejší nemocnice.

PRESIDENTA DR. EDVARDA BENEŠE OŠETŘOVATELSKÁ ŠKOLA ŠEDÝCH SESTER III. ŘÁDU SV. FRANTIŠKA V HRADCI KRÁLOVÉ

Improvizovaná dvouletá ošetřovatelská škola zahájila svoji činnost nejprve v hradecké nemocnici v letech 1935 až 1937. Profesorský sbor tvořili primáři a docenti hradecké nemocnice. V červenci 1936 vypukly stavební práce vlastní školní budovy v Hradecké ulice čp. 868. Prvních jedenáct absolventek, řeholních sester, vykonalo závěrečné diplomové zkoušky 30. září 1937 již v nové budově. Pravidelné vyučování podle osnov schválených ministerstvem zdravotnictví zde začalo 1. října 1937. Škola nesla úřední název *Presidenta Dr. Edvarda Beneše Ošetřovatelská škola Šedých sester III. řádu sv. Františka v Hradci Králové*. Po získání úředního povolení k užívání se 18. října 1937 nastěhovalo prvních třicet studentek. Nová budova ošetřovatelské školy byla vysvěcena královéhradeckým biskupem Mořicem Píchou 24. října 1937. Celý finanční náklad stavby a také vnitřního vybavení školy zajistila kongregace. Prvním ředitelem byl jmenován doc. MUDr. Vladimír Ulrich, primář interního oddělení a lékařský ředitel Okresní nemocnice v Hradci Králové. Představenou školy byla zvolena S. M. Venantie Polívková. První ročník zahájil

Školní obraz – první pomoc – mdloby a bezvědomí, poč. 20. století, sbírka NPMKJAK

studium ve školním roce 1937/38 s 29 studentkami, z toho bylo 12 členek kongregace. Studentky pocházely nejen z Čech, ale i z Moravy a Slovenska.

PODMÍNKY PŘIJETÍ A ŠKOLNÉ

Uchazečky, které měly zájem o studium na dvouleté ošetrovatelské škole, musely splňovat podmínky přijetí – dovršení věkové hranice 18 až 30 let (1947/48 – 17 let), předkládaly poslední vysvědčení z měšťanské školy, žadatelky s vyšším vzděláním dostávaly přednost. Povinná byla i osobní návštěva u představené školy. Po dovršení 18 let a s dokončenou měšťanskou školou se do školy mohly hlásit vedle řádových sester i civilní uchazečky. Podmínkou studia na ošetrovatelských školách bylo i povinné bydlení na internátě, kam si musely budoucí sestry přinést i nutné vybavení, např. toaletní potřeby, přezůvky, župan, noční prádlo, příbor, utěrku. Studentky se musely podrobit přísnému internátnímu režimu, který zahrnoval např. úklid pokojů, účast na společném stolování, návrat z vycházek ve stanovenou dobu, vstávat v určenou hodinu a večer do 22 hodin zhasnout. Civilní uchazečky si studium platily, a tak umožňovaly studium řádovým sestrám. Školné činilo s celým zaopatřením (internátní poplatek) 450 korun měsíčně, zápisné se platilo 30 korun. Studentky, které získaly stipendium, se zavazovaly přijmout po ukončení školy na dva roky místo určené školou. Zajímavostí byla i možnost tzv. elevátu, kdy žadatelky, které splňovaly podmínky přijetí, mohly rok před vstupem do školy praktikovat jako elevky ošetrovatelské školy na klinikách hradecké nemocnice. Elevky platily poplatek 500 korun, ze kterého bylo uhrazeno ubytování, strava, pojištění a kapesné.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY A MOŽNOSTI UPLATNĚNÍ

K vyučovacím předmětům patřila anatomie, fyziologie, patologie, hygiena, ošetrování interně nemocných, ošetrování chirurgicky nemocných, ošetrování a hygiena batolat, ošetrování dětských nemocí, nauka o potravinách. Po ukončení druhého ročníku skládaly žákyně státní zkoušky praktické a teoretické. Zkoušky se konaly za přítomnosti představené školy nebo tzv. školní sestry, kterou lze přirovnat k pozdějším třídním učitelkám. Studium na ošetrovatelských školách zakončovala komisionální diplomová zkouška z odborných předmětů a z teorie ošetrovatelské techniky. Po jejím absolvování byl posluchačkám vystaven diplom, který osvědčoval způsobilost k povolání ošetrování nemocných a opravňoval k užívání titulu *diplomovaná sestra-ošetrovatelka*. K diplomu obdržela každá absolventka také odznak. Absolventky školy pracovaly především jako ošetrovatelky v nemocnicích, soukro-

mých domech a jiných sociálně zdravotních ústavech. Mohly vyučovat v ošetrovatelských školách a pracovat jako dozor v nich. Byly vyškoleny také pro různá odvětví veřejné zdravotní péče a dále i pro administrativní práci v nemocnicích, nemocenských pojišťovnách nebo pro práci v poradnách pro matky a kojence. V prvním ročníku se vyučovala teorie, ve druhém ročníku absolvovaly žákyně praxi na jednotlivých odděleních v nemocnici.

SITUACE VE ŠKOLE V PRŮBĚHU ČTYŘICÁTÝCH LET

Zatímco v počátcích existence ošetrovatelské školy převažoval počet řádových sester, v průběhu čtyřicátých let 20. století studovalo na škole více civilních uchazeček. Počet studentek v jednotlivých třídách školy neklesl pod 25, studovaly zde i externistky. Za druhé světové války hrozilo škole několikrát obosazení, ale zásluhou ředitele MUDr. Vladimíra Ulricha (na postu ředitele působil v letech 1937–1945) se podařilo tuto hrozbu vždy odvrátit. Také studentky, jejichž ročník narození byl 1924 a 1925, byly díky „azylu“ v elevátu ošetrovatelské školy ušetřeny totálního nasazení. Třída studujících dvouleté školy v letech 1941/43 měla 35 studentek, z toho 16 řádových a 19 civilních sester, tři externistky. Třída ošetrovatelky studujících v letech 1943/5 měla 27 studentek, z toho 7 řádových sester.

V letech 1944/6 studovalo 33 studentek, z toho 11 řádových sester. Mírný pokles uchazeček o studium v letech 1945 až 1947 vyvážil nárůst zájmu v následujících ročnicích, ročník studující v letech 1947/49 čítal 39 civilních a 7 řádových sester. Poslední ročník tohoto typu školy studoval v letech 1948/50 v počtu 38, z toho bylo 5 řádových sester. Obliba školy vzrůstala, kapacita školy a internátu bylo nutné rozšířit.

Ošetrovatelskou školu v Hradci Králové absolvovalo v letech 1935 až 1948 celkem 352 sester, z toho 95 řádových a 257 civilních sester.

*PhDr. Pavla Koritenská
Muzeum východních Čech v Hradci Králové*

Použitá literatura a prameny

Hlaváčková, Ludmila; Svobodný, Petr. *Dějiny lékařství v českých zemích*. Praha: Triton, 2004.

Kutnohorská, Jana. *Historie ošetrovatelství*. Grada: Praha, 2010.

Střední zdravotnická škola a Vyšší zdravotnická škola v Hradci Králové (1949–1999). SZŠ a VZŠ: Hradec Králové, 1999.

Roušarová, Jarmila. *Žena v modrobílém*. Praha: Ministerstvo zdravotnictví, 1948, nestr.

Kam za kulturou v Hradci Králové:

20. 3.–15. 4. 2019	LÉKAŘSKÁ FAKULTA, GALERIE NA HRADĚ Čech, Morcinek, Petříček – Sochy, obrazy, kresby Karel Janoušek – Obrazy Zdeněk Šplíchal, Antonín Kanta – Obrazy, fotografie
17. 4.–14. 5. 2019	
15. 5.–17. 6. 2019	
15. 2.–26. 5. 2019	GALERIE MODERNÍHO UMĚNÍ HRADEC KRÁLOVÉ Transformer Milan Langer

Ladislav Jan Pospíšil, 1933

Výrazným obdobím Škodovy umělecké tvorby byla třicátá léta 20. století. Velmi významně se zapojil do výzdoby nově zřizovaných veřejných budov a prostranství Hradce Králové. K jedné z prvních realizací patří alegorická socha podle návrhu architekta Bohumila Waiganta, profesora Státní průmyslové školy, pro novostavbu stavitele Josefa Jihlavce v Divišově ulici (za nynější Komerční bankou). Klidná postava ženy hledící směrem k muzeu na Eliščině nábřeží je situována na podstavci v úrovni prvního patra a vyplňuje střední prohloubenou část fasády z režného zdiva.

Dalším významným počinem Josefa Škody byly sochy *Koželuh* a *Jirchář* před budovou bývalé Státní odborné ško-

ly koželužské architekta Josefa Gočára (nyní Střední průmyslová škola Hradec Králové). Přestože budova byla postavena už v letech 1923–1924, své sochařské výzdoby se dočkala až o šest let později. Sochy dvou mladíků představují zpracování kůží ve dvou nejdůležitějších oborech a odrážejí tak dobový sociální zájem autora.

V roce 1931 byla v Hradci Králové postavena architektem Janem Rejchlem filiálka Národní banky československé. Sochařská výzdoba je datována stejným rokem a sochař zde v rovině ideového návrhu spojil své síly s malířem Josefem Heřmanem. Vlys nad hlavním vstupem do budovy (nyní Komerční banka) znázorňuje výrobu a výdej československých bankovek, nad ním se ještě nachází státní znak. Reliéf *Součinnost průmyslu, obchodu a zemědělství* je osazen na boční straně do Divišovy ulice. V těchto dílech je velmi výrazně cítit vliv Škodova učitele Otty Gutfreunda a uměleckého proudu nazývaného se civilistní sochařství, které ve svém výrazovém účinku využívá oblého sochařského tvaru a nebojí se zachytit člověka při práci a vykonávání každodenních činností.

Škodova tvorba se zaměřovala na různé náměty. Jedním z nich byla také portrétní tvorba a připomínka významných osobností politického a veřejného dění. Kromě bronzové reliéfní desky s portrétem prezidenta republiky Tomáše Garrigue Masaryka při vstupu do nově zbudovaného komplexu Okresní nemocnice v Hradci Králové (nyní Fakultní nemocnice Hradec Králové) a busty Bohuslava Balbína na čelní fasádě nynějšího Nového Adalbertina na Velkém náměstí jde v Hradci Králové především o pomník Ladislava Jana Pospíšila na okraji Žižkovských sadů. Socha byla slavnostně odhalena 25. června 1933 ve stejný den jako Tyršův most přes řeku Labe. Plastika je velmi příznačně situována do míst, kde se začalo s bouráním hradeb královéhradecké pevnosti, jehož byl tehdejší náměstek starosty města iniciátorem. Socha Pospíšila v rozhodném gestu je orientována směrem k nově zbudované třídě, která nese jeho jméno a stala se první vlašťovkou postupné změny barokní pevnosti v moderně vyhlížející město.

Jednou z nejvýraznějších plastik Josefa Škody, a také jednou z nejvíce haněných, se stala alegorická socha *Soutok Labe s Orlicí* osazená v roce 1934 v Jiráskových sadech. Přestože k návrhu, veřejně vystaveném a také publikovaném v denním tisku, a k jeho umístění žádné mravní výtky původně nebyly, po jeho oficiálním odhalení se zvedla vlna diskuze a negativní odezvy veřejnosti. Lyricky laděné sousoší znázorňující mužský a ženský akt ve velmi poetickém a něžném gestu, které značí splynutí dvou řek do jednoho mohutného toku, kdy „mužské“ Labe pojímá „ženskou“ Orlici, která se Labi naplno odevzdává, nakonec svou osobitost a umělecký zájem autora obhájilo a do dnešních dnů zdobí tento park na soutoku.

O rok později bylo osazeno další Škodovo alegorické sousoší na budově hradeckého nádraží, postaveného v letech 1930–1935

Alegorická socha ženy, 1928

Koželuh, 1930

podle návrhu bratrů Václava a Jana Rejchlových. Vrchol jižní části zdobí sousoší s názvem *Světloňoši*, tvořené okřídleným kolem mezi dvěma atletickými postavami mladíků nesoucích hořící pochodně. Symbolika je zcela výmluvná. „*Železnice měla přinášet světlo poznání do každého koutu země, měla být rychlá, jejím cílem bylo usnadňovat obchod a komunikaci. A právě díky těmto požadovaným vlastnostem se prvorepublikové dráhy ocitly v hájemství rychlonohého boha Merkura.*“ (citace z blogu <http://7cernychkominiku.blogspot.com/2011/12/josef-skoda-svetlonosi.html>) I v tomto návrhu se projevil vliv Škodova učitele Gutfreunda, neboť podobný motiv také zpracovával.

Toto období bylo pro mladého Josefa Škodu velmi inspi-

Soutok Labe s Orlicí (detail), 1934

Výroba a výdej československých bankovek, 1931

rující a plodné, bohužel vypuknutí druhé světové války jeho tvorbu v tomto směru zastavilo.

PhDr. Markéta Pražáková, MVČ

Použitá literatura:

Baleka Jan, *Josef Škoda*, in: Emanuel Poche a kol., Encyklopedie českého výtvarného umění, Praha 1975, s. 504–506

Osvěta lidu, roč. 31, č. 64 (19. 9. 1928), s. 1–2

Osvěta lidu, roč. 37, č. 80 (24. 11. 1934), s. 4

Zemková Michaela, *Václav, Bohumil a Josef Škodovi*, in: Dvacet let Společnosti ochránců památek ve východních Čechách 1990–2010, Hradec Králové 2010, s. 54–64.

Součinnost průmyslu, obchodu a zemědělství, 1931

28. a 29. 5. Přílet do Pekingů

Teplota: 31°C, jasno

V 7 hod ráno odlétáme z Prahy s přestupem v Paříži. Již v Paříži máme skoro 2 hod. zpoždění. Více než 11hodinový let do Guangzhou zpoždění nedohnal, takže přestup na letadlo do Pekingů nestihnáme. K našemu překvapení mají pro nás už připravené přebookované letenky, takže odlétáme z Guangzhou hned dalším spojem za 2 hodiny. Za další 3,5 hodiny přistáváme na letišti v Pekingů. Z letiště jedeme Airport Expressem na zastávku metra Dongshimen (25 juanu/osobu) a odsud jdeme pěšky do penzionu **Lama Temple Courtyard Hotel** v oblasti hutongu v **Beixigiao**. Hotýlek je moc pěkný a po těch 30 mailech, co jsme si vzájemně vyměnili kvůli problémům s platební kartou, nás na recepci vítají jako dobré známé. Na pokoji máme dokonce k dispozici mobil s čínskou simkou a přístupem na internet včetně navigace. Přístup na internet je samozřejmě i tak omezený, je blokováno spousta webu a přístup do sociálních sítí.

Ubytujeme se na pokojích, které mají klimatizaci, na dvo-

rečku si dáme pívko a vyrazíme pěšky na průzkum hutongu v oblasti Zvonové věže. V jedné z ulic hutongu si dáváme večeri v malé hospůdce. Na tabletu tu mají obrázkový jídelníček, kde si za pomoci jednoho z mladých anglicky mluvících čínských hostů vybíráme jídlo (cca 30 juanu/porce). Kuchař tu na zhruba 2 metrech čtverečních vaří neuvěřitelné dobroty. Pívko pijeme z plecháčku, protože skleničky v hospůdce nevedou.

„Domů“ se vracíme okolo desáté a před spaním ještě posedíme hodinku na dvorečku s Jägermeisterem.

30. 5. Zakázané město

Teplota: 32°C, jasno

Ráno vstáváme v 6:30, snídani si dáváme v hotelu – vajíčkové amolety s tousty a ovocem. Docela dlouho jim příprava trvá, takže nakonec vyrazíme na náměstí Nebeského klidu až po půl deváté. Nejdřív si ale musíme vyměnit dolary, protože nemáme dost juanu na vstupné. Po půlhodinové ana-bázi v bance máme kýžené juany a vyrazíme na prohlídku

Zakázané město

náměstí Nebeského klidu a Zakázaného města. Překvapivě tu není tolik lidí, jak jsme podle vyprávění čekali. Vstupné do Zakázaného města je 40 juanu a mají tu audioprůvodce v ČEŠTINĚ!!! Jednoho si půjčíme (40 juanu) a postupně s jeho výkladem projdeme Zakázané město. Odsud pak pokračujeme na pahorek Tiang-san, navezený uměle při kopání vodního příkopu okolo Zakázaného města. Je z něj krásný výhled na celé centrum Pekingu. Turistickým retro-busem se pak vrátíme na náměstí Nebeského klidu a odsud metrem do hutongu pod Zvonovou věží. Večeři si dáваме na obchodní ulici Nan Luogu Xiang mezi hutongy, v restauraci s živou hudbou. Domů se zase vrátíme pěšky a znovu posedíme na dvorečku, tentokrát s 30letou slivovicí.

31. 5. Velká čínská zeď

Teplota: 38,2 °C ve vnitrozemí, v Pekingu 34 °C, jasno

Dnes vstáváme v 6.00 hod a v 7.00 už vyrážíme pěšky na autobusové nádraží v Dongshimen, protože máme v plánu výlet na **Velkou čínskou zeď**. Večer jsme se dohodli, že vzhledem k nejjednodušší dopravě pojedeme do Badalingu, ale ráno nám paní na recepci poradila cestu do oblasti **Mu-tchien-ju**, kde by mělo být mnohem méně turistů. Všechny názvy nám napsala v čínštině, abychom neměli problém při domlouvání cesty. Autobus č. 916 jsme na nádraží objevili na první pokus, ale ještě musíme navštívit veřejný záchod – to je opravdu „velký zážitek“.

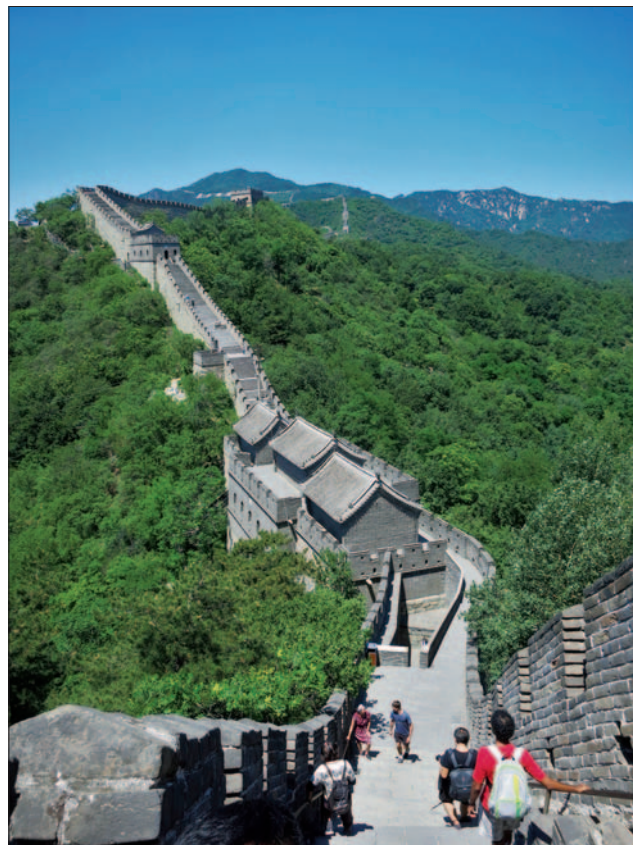
Na zastávce busu nás pak nějaký organizátor nacpal do klimatizovaného autobusu (cena do konečné stanice 12 juanu). Po chvíli cesty k nám organizátor přivádí paní. Je to Angličanka mluvící čínsky. Přes ni si s námi domlouvá kšeft. Na konečné busu má organizátor zaparkované auto a za 40 juanu/osobu nás doveze k čínské zdi a zase zpět k lince autobusu. Je to rozumná cena, tak to bereme. V autě s námi ještě jede mladý Číňan, který sice ze začátku hodně špatně hledá anglická slovíčka, ale nakonec se docela rozmluví a hodně nám pomáhá při komunikaci s řidičem. Dozvídáme se, že pracuje pro vládu v nějaké oblasti internetu. Moc to neuměl vysvětlit. K našemu překvapení nám řekl, že Čína není demokratická země. Radši jsme to moc nerozebírali. Když pracuje pro vládu..., aby si nás na zbytek života nenechali v Číně :-).

Vstupenky na zeď jsou za 35 juanu a k tomu nabízejí cestu lanovkou nahoru a tobogánem dolů za 120 juanu. Je úmorné vedro, tak tu lanovku kupujeme. Výstup ke zdi by trval ještě hodinu do kopce a 1 250 schodů. Mladý Číňan se nás drží, takže nakonec s ním strávíme celý den.

Zeď je impozantní, krajina okolo je krásně kopečkovatá, výhledy na zeď a okolní krajinu jsou opravdu úžasné. Strávíme tu asi 3 hodiny včetně kávičky v kiosku (mimochodem děsně drahá a odporná – 45 juanu).

Dolů se vrátíme tobogánem. Do prvního bobu nasedá Katka. Jede hezky pomaloooučku a všichni celou cestu litujeme, že jsme ji pustili jako první 😊. V mžiku se udělala slušná kolona – my a dalších mega Číňanů, kteří na ni pokřikují. Sice jim nerozumíme, ale je úplně jasné, co by chtěli. Na trati stojí kontrolori, kteří hlídají, aby lidi nejezdili příliš rychle a nevypadli z dráhy. Ovšem na naši kolonu pokřikují – faster faster :-).

Řidič na nás dole už čeká a veze nás zpět na konečnou busu

Velká čínská zeď

916, kde se rozloučíme s naším Číňanem a jedeme busem zpět na hlavní nádraží Dongshimen a pak pěšky na hotel. Cestou hledáme kavárnu, kde bychom si mohli dát ledovou kávu. Kavárnu najdeme, ale ice coffe musíme obsluhu nejdříve naučit udělat (domluvíme se za pomoci anglicko-čínského překladáče v mobilu :-). Výsledek je ale celkem zdařilý 😊.

Na recepci hotelu se ptáme, kam se v okolí dá jít na pekingskou kachnu za rozumnou cenu. Posílají nás o blok dál do **Hua's restaurant** v ulici Dongdaije. Je to moc hezká restaurace s příjemnou obsluhou. Objednáváme kachnu, grilované plněné houby, fazolky s grilovaným česnekem a pečenou rýži. Kachnu servírují s fazolovým a jablečným dresinkem, se zeleninou a s malými slabými plackami. Číšník nám vysvětluje, jak se pekingská kachna vlastně správně jí. Placka se namaže dresinkem, dá se do ni trochu zeleniny, masa a opečená kůže a celé se to zabalí do té placičky a jí se to jako palačinka. Je to naprosto úžasné! Platíme 500 juanu dohromady za 5 lidí, a když jsme přidali dýško, tak nás číšník vede na prohlídku kuchyně, kde se kachny pečou. Krásný gurmánský zážitek :-).

Po večeři opět posedíme chvíli na dvorečku a dorazíme zbytek jägera a slivovice.

1. 6. Letní palác

Teplota: 36°C, jasno

Do Letního paláce se vydáváme v nejteplejší den našeho pobytu. Ráno musíme vyměnit další dolary, což se ukáže, že je velká anabáze. V bance ICBC nám řekli, že to bude trvat víc než půl hodiny, ať jdeme radši do China bank, že tam to bude rychlejší. Přestože jsme měli pocit, že se nás chtěli

Mramorová loď

prostě zbavit, jsme je poslechli. Takže jsme 15 minut v tom vedru všichni pochodovali do druhé banky, kde nám řekli, že je před námi moc klientů, že tam budeme čekat víc jak hodinu. Takže jsme opět 15 minut pochodovali zpět do první banky, kde nás evidentně neviděli rádi. Nicméně po cca půlhodinové papírové válce jsme měli své juany.

Do Letního paláce vyrážíme tedy mnohem později než jsme měli v plánu. Jedeme metrem, to už zvládáme díky mapce v průvodci naprosto bez problémů. **Letní palác** (vstupné 60 juanu) si pořídila rozmařilá císařovna Cch'-si, která na jeho výstavbu vydrancovala státní rozpočet určený na námořní flotilu. Nakonec se jí v něm tak zalíbilo, že se do něj přestěhovala ze Zakázaného města a bydlela tu zbytek svého života. U severní vstupní brány je tzv. Suzhou street – vodní kanál v benátském stylu lemovaný obchůdky a restauracemi inspirovaný městem Suzhou ve východní Číně, které je proslulé podobnými vodními ulicemi. Hlavní část Letního paláce leží na pahorku Dlouhověkosti nad jezerem Kunming a jde o chrám v tibetském stylu a fotogenickou Věž budhistické vůně, od které je výhled až ke vzdáleným mrakodrapům moderního Peking. Pod kopcem u jezera je zastřešena promenáda, kterou jsme došli až k další dominantě – mramorová loď císařovny Cch'-si. Palác je opravdu nádherný, je obklopený velkým parkem. Nicméně dnes je takové vedro, že si to tu na plném slunci po schodech nahoru a dolů moc nedokážeme užít.

Chrám nebes

Odpoledne si dáváme chvíli odpočinek na hotelu a pak vyrážíme na ulici **Wangfuting**, kde jsou různé obchodní domy a hlavně v postranní uličce noční trh s různými čínskými specialitami. Je předvíkendový večer, tak tu je pořádně narváno. Držíme si kabelky a cpeme se s davem podél stánků s grilovanými larvami, škorpióny, brouky, malinkými ptáčky, masem na špejlích...

Nakonec si v souběžné uličce najdeme restauraci a dáme si večeři a pivko. V kleci tu mají ptáka loskutáka, který nám po celou dobu vyzpěvuje jednu a tutéž melodii. Metrem se pak vracíme kolem desáté na hotel.

2. 6. Chrám nebes

Teplota: 34 °C, jasno

Ráno si kupujeme sladké pečivo v pekárně za rohem a v Illy kavárně hned vedle si k tomu dáváme výborné cappuccino (30 juanu). Metrem vyrážíme na prohlídku **Chrámů nebes** (vstupné 35 juanu). Úkolem čínského panovníka bylo nejen řídit chod celé říše, ale i komunikovat s bohy a získávat jejich přízeň. Proto se každoročně v době slunovratu vydával v doprovodu početného procesí na pouť ze Zakázaného města k Chrámům nebes, kde se modlil za bohatou úrodu a dobré počasí.

Stavba chrámu byla dokončena roku 1420 a skládá se z řady posvátných objektů obklopených parkem. Nejvýraznější budovou, která platí také za jeden ze symbolů Peking, je Sín modliteb za dobrou úrodu. Má věžovitý tvar se třemi prstenci střech složených z modrých glazovaných tašek. Tyto tašky jsou i na ostatních budovách a údajně přinesly chrámu jeho nebeské pojmenování.

Podobná ale menší je sín zvaná Císařská klenba nebes. Kolem ní se kruhovitě ovíjí Zeď ozvěn, která je dle legend proslulá akustickou specialitou – pokud někdo zašeptá na jedné straně zdi, měl by to slyšet člověk na jejím opačném konci. Nevím, nezkoušeli jsme ☺.

Nejjihnější stavbou areálu je Oltář nebes, který sloužil v dávné minulosti jako místo oběti při zimním slunovratu. Tvoří ho třípatrový mramorový ochoz, uprostřed kterého je kulatý kámen tvořící základ pro prstence dalších kamenů umístěných v násobcích devíti – magickém čísle čínských císařů. Každý Číňan se chce nechat zvěčnit, jak stojí právě na tomto středovém kameni.

Dnes je opět vedro, když projdeme park a všechny budovy, tak nás už trochu opouští elán a zmožení odpočíváme ve stínu u Síně odříkání (abstinence). V parku skupina důchodců bez ohledu na vedro se zápalem cvičí aerobic. Obdivuhodné.

Z chrámu zamíříme do velké **tržnice Chung Cchiao** hned naproti přes osmiproudovou silnici. K naší velké úlevě je tu klimatizace, takže tu nakonec strávíme příjemně 2 hodiny a nakoupíme většinu dárků domů. Smlouvá se tu neskutečně (např. kabelka z původních 1 300 na 100 juanu :-).

Vracíme se na hotel okolo půl šesté a hned vyrážíme na večeři do restaurace na rohu, která byla v předchozích dnech obležena lidmi, takže ji chceme vyzkoušet. Je tu bohužel plno, tak dostáváme „časovku“ na 19.00 hod. V 19.00 nás posouvají na 19.30, takže to vzdáváme a jdeme do restaurace naproti, kde nás ale jídlo moc nenadchlo. Ceny okolo 40 juanu.

3. 6. Lama Temple

Teplota: 30 °C, pod mrakem, ráno lehce pokapává

Ráno snídáme opět v Illy kavárně za rohem a okolo deváté vyrazíme pěšky do **Lama Templu**. Vstupné 25 juanu. Klášter nepatří mezi nejstarší a byl dostavěn až na konci 17. století. Jako jedné z mála sakrálních staveb se mu ale podařilo bez úhony přečkat ničivou smršť Kulturní revoluce, která považovala náboženské vyznání za zbytečné. Ze všech chrámů, které jsme v Pekingu navštívili, má právě tenhle lamaistický chrám nejlepší atmosféru, kterou vytváří vůně doutnajících vonných tyčinek a dohled skutečných praktikujících mnichů. Na prostranstvích mezi budovami stojí velké hořící plechové nádoby, u kterých se odříkáváním manter modlí věřící se třemi zapálenými vonnými tyčinkami u čela.

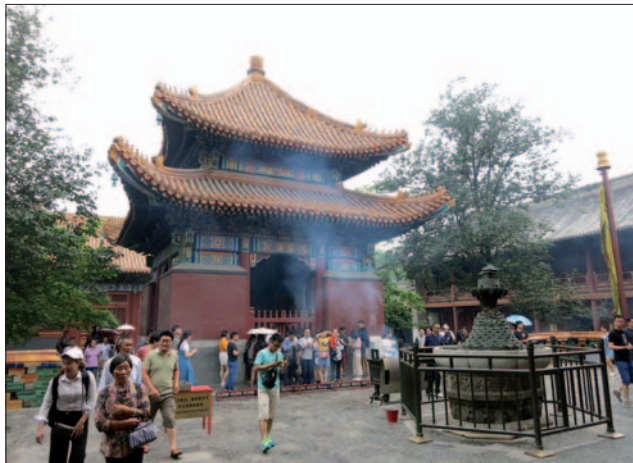
Poslední stavba na severním konci kláštera je největší ze všech a jmenuje se Pavilón desetitisíců radostí. Je v něm 18 metrů vysoká socha stojícího Buddhy, který byl vytesán z jediného kmene santalového dřeva a do Pekingu ho prý přepravovali z Nepálu 3 roky. Pak z něj vytesali buddhu a okolo něj postavili chrám. Buddha je zapsán do Guinnessovy knihy rekordů.

(Pozn.: hláška Jany při pohledu na modlitební mlýnky: „hele, modlitební automaty“ :-)

Dál pokračujeme přes ulici do chrámu z roku 1306 zasvěceného **Konfuciovi**, prvnímu čínskému filosofovi, který žil v 1. st. p. n. l. Chrám byl centrem vzdělanosti, především v oblasti astrologie a matematiky. Na nádvořích jsou nádherné přes 400 let staré borovice a cypřiše. Je tu uloženo 190 stel, na kterých jsou vytesány záznamy zkoušek státních úředníků. Ve 14 hod. náhodou narazíme na krátké kulturní představení starých čínských obřadních tanců.

Na dnešní den jsme si mimo jiné naplánovali návštěvu **restaurace Jin Ding Xuan**, která je vyhlášena výbornými čínskými knedlíčky. Cestou ještě kupujeme ve speciální čajové prodejně čaje, ale jsou překvapivě drahé. Dáváme si taky doporučenou jasmínovou a čajovou zmrzlinu, ale ani jedna nás nenadchla. Restauraci nacházíme rychle. Je to nádherná třípatrová budova ozdobená spoustou lampiónů. Průvodce nelhal, knedlíčky opravdu stojí za to.

Odtud jedeme metrem na ulici **Wangfuting** nakoupit zbytek dárků domů. Jedinou kavárnu v širokém okolí se nám

Lama Temple

Vodní kostka

podaří najít až v obchodním domě hraček Harwis a je výborná. Večer si ještě na nočním trhu ve stánku dáme opečené knedlíčky a o kousek dál v restauraci pivo a okolo půl desáté už jsme na hotelu.

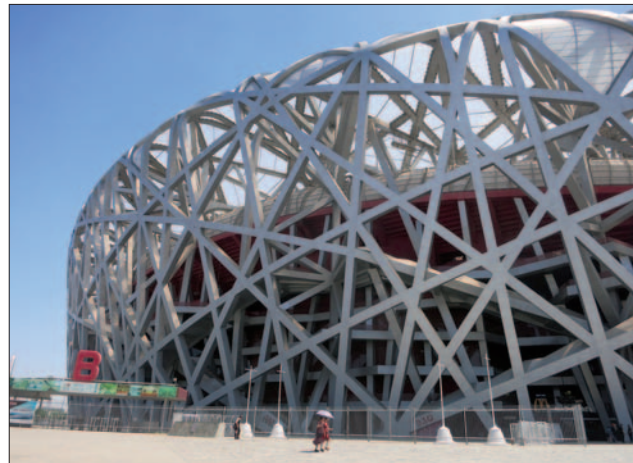
4. 6. Olympijská vesnička, ZOO, Bubnová a Zvonová věž

Teplota: 34 °C, jasno

Dnes máme oddělený program, protože Jana s Kačkou chtějí vidět pandy, takže vyrazíme do **Zoo**, a my tři máme v plánu Olympijské centrum a odpoledne se chceme podívat k jezerům v historické části města Schichahai, kousek od Bubnové a Zvonové věže. Po už tradiční snídani v Illy kavárně, vyrazíme tedy dvěma různými směry.

Olympijské centrum bylo postaveno kvůli olympiádě v roce 2008. Je na obrovském prostoru a před 10 lety určitě supermoderní. Je proslavené hlavně dvěma budovami – tzv. **Ptačím hnízdem** (atletický stadion), které je dílem švýcarského architektonického studia. Má unikátní konstrukci bez jakýchkoliv vnitřních opěrných sloupů a náklady byly 3,5 miliardy juanu. Druhá známá stavba je tzv. **Vodní kostka** (plavecký stadion), která vypadá jako kostka z mýdlových bublin. Dnes slouží veřejnosti jako aquacentrum a plavecké bazény.

Vstupné do olympijského centra nám trochu vyrazilo dech.

Ptačí hnízdo

Stálo to 140 juanu! Nicméně nakonec to pro nás byl jeden z největších zážitků v Pekingu. Vstupenka totiž zahrnovala i výstup na střechu Ptačího hnízda, kde jsou po nosné konstrukci střechy mezi krycími plátnými či teflonovými plachtami udělané takové cestičky z nerezových roštů, trochu luxusnější než pro kominíka, a je odsud naprosto bombastický výhled nejen na celý obrovský olympijský areál, ale na celou severní část moderního Pekingu. Nakonec tu strávíme skoro hodinu, protože výhledy z různých míst vyhlídkové trasy jsou pokaždé jiné a naprosto úžasné.

Plavecké centrum po tomhle zážitku už jen tak prolétneme. Aquacentrum je obrovské a plné krásných atrakcí pro děti. Lidí je tu málo, takže předpokládáme, že vstupné asi nebude zrovna nejlevnější. Kromě aquacentra jsou tu ještě 3 další bazény. Jeden z nich je otevřený pro veřejnost, druhý je zavodní a třetí je pro skokany.

Metrem se přesouváme na stanici **Schichahai**, do oblasti **hutongu, jezer, Bubnové a Zvonové věže**. Od metra jdeme rovnou k jezerům. Je zase vedro, tak doufáme, že tu bude trošku chládek. Je tu opravdu příjemně. Podél jezera je spousta malých restaurací, lodky a hlavně je tu stín a pofukuje větrík. Přejdeme most Stříbrného slitku a loudáme se po západní straně jezer, kde je větší stín a co jiného než že hledáme nějakou kavárničku nebo hospůdku. Nakonec do jedné na břehu jezera zapadáme a jak se ukáže posléze, dáváme si svou nejdražší třetinku piva v Pekingu (50 juanu). V 16.00 hod. se vracíme metrem zpět na hotel, kde máme v 17.00 hod. sraz s holkama. Chceme si zopakovat k večeři Pekingskou kachnu. Jdeme znovu do restaurace Hua's a kachna opět nemá chybu. Dnes tu dokonce dvě tři hraje čínskou tradiční hudbu. Akorát číšník je zřejmě v záběhu, takže nám trochu chybí ten bonus v podobě svižného, milého a anglicky mluvícího číšníka, kterého jsme měli posledně. Platíme 550 juanu za všechny, včetně piva.

Jana s Katkou jdou ještě utratit poslední juany do okolních obchůdků a my se vracíme zpět do hotelu balit kufry. Večer se ještě všichni sejdeme na dvorečku na poslední pokecání, ale v deset už jdeme spát, abychom ráno nezaspali.

5. 6. Odlet z Pekingu

Vstáváme v 5.00 a v 5.30 už vyrážíme na Airport Express na zastávku Dongzhimen (jizdné 25 juanu), která je od našeho hotelu cca 20 minut chůze. Všechno jde hladce, až na to, že na vstupu do Airport Expressu musí Janina na bezpečnostní prohlídce rozdělat kufr a vyhodit lak na vlasy, protože je to hořlavina. Číňani jsou na kontroly fakt důkladní. (V předchozích kontrolách v metru jsme takhle přišli o 3 zapalovače). Po půl sedmé už jsme na letišti a rovnou jdeme na check in. Ještě stíháme ranní kávu ve Starbucks a máme to tak akorát na gate. Po vzletu zjistíme, že letadlo je v zadní části úplně prázdné, tak požádáme letušku, jestli bychom se sem nemohli přestěhovat. Souhlasně kývla, takže máme každý z nás jednu trojsedačku pro sebe, což je nečekaný luxus na tak dlouhý let. K obědu si můžeme vybrat buď čínské, nebo francouzské jídlo, pití a sladkosti máme pořád volně k dispozici. Co víc si na desetihodinový let přát?

Přestup opět v Paříži, s cca 4hodinovým čekáním. Do Prahy přilétáme na čas, takže poklusem stíháme poslední AE bus na Hlavní nádraží ve 21:00. Vlak do HK ve 22:13.

Ceny:

Letenka: 11 500 Kč, hotel: 2 lůžk. pokoj /7 nocí: 18 000 Kč, vízum: 70 USD, jízdenka v metru: 3–5 juanu podle vzdálenosti, kafe: 25–45 juanu, pivo: 25–45 juanu, jídlo: 30–50 juanu, voda 0,5 l: 3–5 juanu, vstupné do památek: 25–45 juanu, olympijské centrum 140 juanu.

Účastníci zájezdu:

(Janina, Pavel, Katka, Jana, Vladka)

MUDr. Michal Leško, Ph.D. (1955–2019)

Dne 1. 1. 2019 nás navždy opustil vážený kolega, přítel a pro mnohé respektovaný učitel chirurgického umění a řemesla, pan prim. MUDr. Michal Leško, Ph.D.

MUDr. Michal Leško, Ph.D. se narodil 28. 1. 1955 v Hradci Králové. Základní školu navštěvoval v Čáslavi. Studium na Gymnáziu J. K. Tyla v Hradci Králové ukončil úspěšně maturitou v r. 1974 a byl přijatý ke studiu všeobecného lékařství na Lékařskou fakultu Karlovy univerzity v Hradci Králové. V roce 1980 studium medicíny úspěšně ukončil a tentýž rok a nastoupil jako sekundární lékař na Chirurgickou kliniku LF UK a Fakultní nemocnice KÚNZ v Hradci Králové. Následně v roce 1985 získal díky svým osobním vlastnostem klidného a rozvážného lékaře a velmi dobrým předpokladům k pedagogické praxi vysokoškolského učitele místo odborného asistenta na Katedře chirurgie Lékařské fakulty UK v Hradci Králové. V r. 1983 složil specializační zkoušku z chirurgie I. stupně a v r. 1988 specializační zkoušku II. stupně z chirurgie. Hlubší zájem o hledání nových poznatků ve svém odborném pracovním zaměření byl důvodem, aby se stal studentem doktorského studia na LF UK v Hradci Králové a v roce 1998 úspěšně studium úspěšně ukončil obhajobou dizertační práce s názvem „Prehepatální portální hypertenze. Experimentální sledování intrahepatálního řečiště při extrahepatické obstrukci portální žíly“.

Dále působil jako vysokoškolský učitel a v rámci své klinické práce se věnoval abdominální chirurgii, se zaměřením na horní zažívací trakt, tedy chirurgii jícnu a gastroduodena. Přednášel na mnohých odborných setkáních, podílel se významně na řadě publikací prezentovaných v tuzemských i zahraničních odborných časopisech a v osmdesátých letech navázal velmi osobní odborné i přátelské vztahy s chirurgy

ve Wroclawi. Byl dobrým a vděčným žákem svých učitelů prof. Brzka, doc. Bedrny a prim. Kabeláče a postupně začal své zkušenosti předávat nezištně mladším kolegům. Pro svou klidnou a přátelskou povahu měl pěkné vztahy se svými kolegy a i v letech, kdy chirurgické kliniky prožívali personální obtíže a vztahy na nich byly složité, dokázal svým vyrovnaným a přátelským jednáním se svými vrstevníky i s mladšími a začínajícími chirurgy zklidňovat rozbouřené vody v kolektivu chirurgů i ostatních zaměstnanců naší kliniky a řada z nás mu za to bude navždy velmi vděčna. Tyto jeho cenné lidské i odborné znalosti a vlastnosti se pak naplno uplatnily v letech, kdy zastával funkci zástupce přednosty Chirurgické kliniky pro lékařskou péči (2006–2016), zastupujícího přednosty Chirurgické kliniky v Hradci Králové (2016–2017) a v poslední době, kdy se věnoval práci odborného lékaře chirurga vysokoškolského učitele.

Celý život byl velmi těsně spoután s lesem a přírodou, kam odcházel relaxovat jako nimrod a měl velké množství přátel právě mezi členy mysliveckých spolků v místě bydliště na Královéhradecku, ale též v Krkonoších a na Slovensku, kde byl vázán mj. i svou rodinnou historií. Své pozitivní uvažování, lidský přístup k pacientům a kolegům, lékařské schopnosti, stejně jako lásku k přírodě a rodině předal i svým dvěma synům, kteří se úspěšně věnují také chirurgickým oborům. Jeho plamen života však uhasnul po těžké nemoci 1. ledna 2019 ve věku nedožitých 64 let. A tak nám, Michale, pane doktore Leško, budeš chybět a nezapomeneme.

*Za kolektiv lékařů chirurgické kliniky
doc. MUDr., RNDr., Milan Kaška, PhD.
doc. MUDr. Jiří Páral, Ph.D.*

Vladimír Štěrba (1935–2018)

Pan Vladimír Štěrba byl jedním z nejdelší působících zaměstnanců na Lékařské fakultě v Hradci Králové, na pozici řidiče pracoval od 19. února 1959 do 31. srpna 2010, tedy neuvěřitelně půl století.

Byl to slušný, spolehlivý člověk, neváhal vyjít vstříc požadavkům, které jsme na něho kladli, a to i v době svého volna. Byl uznávaným řidičem hned několika děkanů, s kterými se za dobu svého dlouholetého působení na LF HK potkal.

Znali jsme ho také jako pedela při imatrikulacích a promociích naší fakulty.

Pan Štěrba nezkazil žádnou legraci. Miloval svět a život kolem motorek a aut. Veškerý volný čas věnoval své rodině a vnoučatům, opustil je po těžké nemoci 15. prosince 2018.

Čest jeho památce.

*H. Jelínková
za kolektiv provozně technického oddělení*

Školní obraz Kodymovo zdravotní desatero

Jednobarevná litografie, konec 19. století, Sběrka Národní pedagogické muzeum J. A. Komenského v Praze. Autor: Josef Klika (1857–1906) – český pedagog, komenolog, překladatel, zakladatel Muzea Komenského v Praze. Mimo jiné propagátor zavedení zdravotní výchovy jako učebního předmětu do škol. Nakladatel: firma Karel Jánický Tábor. Nakladatelství fungovalo od sedmdesátých let 19. století, školní obrazy a mapy dodávala firma do škol celé Evropy. Jedním z tematických cyklů vydávaných školních obrazů byla také Tělověda (více Scan 2018/3).

PhDr. Pavla Koritenská, MvC v Hradci Králové

KODYMOVO ZDRAVOTNÍ DESATERO.

- I. Vzduch boží duch!
- II. Kam střídmost nechodí, tam chodí lékař!
- III. Blahoslavena voda,
ta rozumu nekali!
- IV. Třebas chudobně, jen když čistotně!
- V. Často-li se nastuzuješ,
nesnadno se nastudíš!
- VI. V zdravém těle zdravá mysl!
- VII. Stojatá voda hnije!
- VIII. Veselá mysl půl zdraví!
- IX. Kdo chce mnoho znáti,
nesmí mnoho spáti!
- X. Lepší malá pomoc, nežli velká nemoc!

Zábavy nedělní
1844, 45.

Naučení o živlech
1849, 63.

Zdravověda
1853, 54, 69.

Úvod do zeměpytu
1855.

Úvod do tělovědy
1862, 64.

Úvod do živlovědy
1864.

Úvod do živlovědy
1873.

Narozen 1. května 1811. v Opočně.

FILIP STANISLAV KODYM

Zemřel 4. října 1884. v Šárce u Prahy.

Lucba rolnická
1852, 54.

Navedení k kněžnicím
1853.

Hospodářský klíč
1857, 58.

Knihovna včelařská
1857, 63.

Hospodářská kniha
1862.

Úvod do hospodářství
1869, 79.

Procházký v oboru
přírod. věd 1877.

Zdroj: Archiv MmHK

Foto bylo publikováno na facebooku Statutární město Hradec Králové –
<https://www.facebook.com/Statutarni.mesto.Hradec.Kralove>